

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átveve:</i>	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 „ 50 „
<i>Itthon hazhoz néve:</i>	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
<i>Vidékre postán szállítva:</i>	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és unnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

E Z E R É V.

Ünnepe van ma a világnak: a nemzetek nagy családjának egyik hős tagját ünnepli.

Nagy szolgálatokat tett az emberiségnek, védőpajzsa volt az újkor kultúrájának, s ha az idők viharai és az öntestével felfogott csapások megviselték is fizikai erejét, a hős, aki megtette kötelességét, még nem távozik a történelem színpadáról, hanem az egykor vitéz és nemeslelkű harcosból az emberi kultúrának csendben, serényen munkálkodó hőse lesz.

S mikor a korszellem megszelidülése után ez a vitéz és sok csapást szenvedés a kardot, s a küzdelem befejezte után triumfál a megvédett és megmentett csak akkor jut eszébe, hogy éppen ezer esztendeig tartott, amíg megerősítve e nemzet alapját, bástyát épített a nyugati civilizációnak.

Ezer év rengeteg nagy idő az emberiség történetében, melyet megérni csak nagyon kevés nemzetnek adatott osztályrészül. E kiválasztottak közé tartozik a magyar nemzet, amelyet mint a húst a só, egy ezredév viszontagságai után is épségben megőrzött az ősi karakter.

Minden hatalom szövetkezett ellene, csak egy maradt a pártján: az Isten. Minduntalan új meg új akadályokat gördítettek utjába, támadták minden oldalról, s félszázadonkint megújuló revolúciókkal kellett védekeznie azok ellen, akiket a saját testével megvédett. *Inter arma silent Musae.* Csoda-e, ha ily körülmények között kultúrája nem fejlődhetett annyira, mint a nyugaté, mely nem akarta őt elismerni, s csak most öleli keblére, ezredik születésnapján. A nyugat csak munkálkodott a kultúra fejlesztésén, de a magyar nemzet volt az őre, hogy munkájában ne háborgassák, — nem azért, mintha szellemi ereje nem lett volna alkalmas arra, hogy e munkában vezérszerepet vihessen, hanem azért, mert, fizikumánál fogva ő volt az egyedül elég erős nemzet a támadások felfogására.

S a magyar nemzet nemes jellemének megfelelőleg magára vállalta és becsülettel elvégezte ezt a nemes munkát, — s utánna nem követelt magának részt a dicsőségből.

Az önfeláldozás azonban oly varázserőt hord magában, mely még az ellent is elismerésre készíti. S meghozza ma a nyugat az elismerés, a hála és a tisztelet koszorúját a nemzet nagy ünnepére, s együtt örvendezik velünk új életünk, európai létünk, az emberi kultúrára nézve születésünk ezredik év fordulóján.

A népek sorsa Isten kezében van. Élünk-e még egy ezredévet, szüksége lesze-e ránk a kultúrának még egy ezredévig: minden a jövő titka. S hogy ne legyen sorsunk az enyészet, a mai örömnép harsonáinak és üdvivalgásainak zajában, s a szent Gellért hegyének ormán megdördülő ágyúk tompa bömböléséből fölszáll, s fölemelkedik az ima az Úr zsámolyához:

Isten áldd meg a magyart!
Nyujts feléje védő kart!

A delegációk.

Az osztrák miniszternek Budapesten tartózkodása alkalmából a két kormány ki fogja tűzni a delegációk összehívásának idejét, a mi, a mint az most már bizonyos, csak június hónapban lesz. Az 1897. évi közös tervezet úgy Bécsben, mint Budapesten már meg van állapítva. A javaslatba hozott többlet az előbbi határozatok értelmében nemesak a közös hadsereg további újabb szervezésére fog szolgálni, hanem több oly határozat kivételére is, melyeket a legutóbbi delegáció hozott. Az osztrák delegációba majdnem ugyanazon tagok lesznek bevéltetve, mint tavaly. A mi a magyar delegációt illeti, Bécsben úgy hírlik, hogy biztos határozat a választás iránt még nem hozatott. A delegációba az ellenzék több tagja be lesz választva. A király a delegációk megnyitására jelen lesz Budapesten és fogadni fogja a két delegációt. A delegációk ülésének bezárásánál szintén jelen lesz Budapesten.

A kuriai bíraskodás.

Apponyi Albert gróf indítványa kapcsán a kuriai bíraskodási törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság tegnap folytatta az indítvány tárgyalását. A bizottság megvitte az esetleges fegyelmi büntetés bevezetését a bizalmi férfiak iránt, mely szerint a fegyelmi büntetésre a közigazgatási ügyekben nem tisztviselő tagjától lehetne a bizottság a szóban forgó ügyekben a diszpozícióját, mely a bíróság határoz, s fentartotta a bíróság által az eredeti törvényjavaslatba annak idején beiktatott rendelkezést, mely szerint a vizsgálat eredménye fölött másodfokon a belügyminiszter határoz. Jelentésébe felveendőnek határozta egyébként a bizottság Perczel belügyminiszter ama kijelentését, hogy elvileg nincs kifogása az ellen, hogy a szóban forgó ügyek fölött való döntés bírói illetékességi körbe utaltassék. Beható vitára adtak okot az indítvány következő pontjai, melyek megszorító

és tiltó rendelkezéseket foglalnak magukban a hivatalnokoknak a képviselőválasztási mozgalmakban való résztvevésére nézve. Végezetül elfogadta a bizottság a Perczel miniszter által javasolt szövegezésben a kérdéses indítvány szakasz első pontját, mely szerint »állami és törvényhatósági« tisztviselő, a rendezett tanácsú városok polgármestere és rendőrkapitánya s a községi vagy körjegyző nem hívhat össze pártgyűlést, nem lehet annak elnöke vagy jegyzője és pártgyűléstől megbízatást el nem fogadhat. Az indítvány szakasz többi pontjait mellette a bizottság.

A népbíróság.

Az a jelentés, amelyet a képviselőház igazságügyi bizottsága a bünvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag a Ház elé terjesztett, magában foglalja Mandel Pál, Havriár Dániel és Komjáthy Béla bizottsági tagok különvéleményét is a népbíróságok felállítására tárgyában.

A különvélemény megokolása utal a bünvádi eljárás céljaira, amelyek ugyan első sorban tisztán igazságszolgáltatási jellegűek, azonban a bünvádi eljárás a nép önértetére, a közszellem nemzeti irányu fejlesztésére oly nagy hatást gyakorol, hogy e hatásra is tekintettel kell lennünk. A büntető eljárás nyilvánossága, a védelem szabadsága, de legfőképpen a polgári elem bevonása és bíraskodásba, eredményezték Angliában egyfelől a személy- és vagyonbátorság nagy fokát, másrészt a törvénytiszteletet és az önértetet a népben. Az a jelenség pedig, hogy más országokban új bünvádi perendtartás lépven életbe, csakhamar megújulnak a panaszok az igazságszolgáltatás ellen, onnan ered, mert a vezéreszmék, melyek az említett üdvös eredményeket előidéznék, megcsontított alakban alkalmaztatnak. A népbírói intézménynél — felváltva két-két népbíró együtt ülve a szakbíróval, — a nép közvetlen érintkezésbe jön a bírósággal. — Népképviselőknél a törvényt a nép alkotja, nincs rájuk, hogy a törvény alkalmazásánál részt ne vehessen, kivált kisebb rendű bűnesetekben, a járásbírósnál. Amely joggal követelhető az

autonomia, a végrehajtó hatalom megosztása, a közigazgatás terén ugyanoly jogalkövetelhető, az az igazságszolgáltatás terén is. Nagy befolyással lenne népbírói intézmény a magyar nyelv terjesztésére is. Ha a népet beleviszük az igazságszolgáltatásba, népszerűvé tesszük a jogszolgáltatást, maga a nép is igazságosabb lesz. Nagy előny a két ellentétes felfogásnak, a népbírák és szakbírák nézeteinek érvényesülése, — mert hogy a szakbíró a maga nézetét érvényesíthesse, jobban mérlegeli ítéletét. Éppen ez a befolyás azonban, amelyet így a népre gyakorol, biztosítja viszont a népbírák befolyását a szakbírákra és beáll az üdvös kölcsönhatás, amely legjobban biztosítja a bünvádi eljárást közvetlen és közvetett céljait.

A függetlenségi párt szétbékülése.

A függetlenségi párt két frakciója közt kezdenek jelentkezni a szétbékülésnek újabb tünetei. Az egyik frakció organuma ma szóvá teszi Ugron Gábornak az általános választójog érdekében indított akcióját és körülbelül azt mondja, hogy Ugron igazi szocialista eszméket hirdet »helytelen agitáció«-jában s hogy nem is tarthat vele ebben a kérdésben más, mint a néppárt, a nemzetiségek és főképpen — a szocialisták. Erre kapja magát a másik frakció organuma és fejtegetvén az Ugron kívánságainak igazságos, jogosult, törvényes és kívánatos voltát, elmondja, hogy Irányi Dániel már 1874-ben, mikor a függetlenségi álláspontját kifejtette, fölállította az általános választójog posztulátumát. Azt, hogy igazi függetlenségi ember, vagy pártárnyalat az Ugron akciójához lelkesedéssel hozzá ne járuljon, merő képtelenségnek tartja; elvárja ezek után, hogy a megindított mozgalom érdekében közelebb fog simulni a két frakció. — Az ilyen ellentétes nézetek mellett bizonyos, hogy az új kérdés fölött az összebékülés helyett ismét szétbékülés lesz az eredmény. Pedig különösen most, a közeledő választások előtt, beláthatnák már az ellenlábás párttörödéseket, hogy legfőbb ideje volna már a kibékülésnek és hogy ennek módját nem olyan momentumokban kellene keresniök, amelyek fessegetése csak a szétbékítésre alkalmas.

A „TISZANTÚL“ TÁRCAJA.

Pubika meséje.

Rövid a Pubika meséje, mint a milyen pillanatnyi életű volt ő maga is: mosoly egy rózsás ajkon, illó harmatcsepp kis virág kelyhében. Nekem maga az öreg mesetündér regélte el. Jó ismerősöm az öreg, estenden, mikor álomraintó csend fekszik a tájra; mikor alig hallatszik egy kicsinyke hang, zörejt, csak a levelek susognak szerelmesen, — azok éjjel élnek, éjjel lélekeznek, — mikor romantikus fátyolával von be az éj mindent — akkor jön ő s szövi szép meséit szindus, ragyogó képzelettel,

... Tündérország földén
Álom országában
A szép mesevilág
Bűbajos honában.
Pajkos szellők között,
Ingó nádas mentén,
Zongó muzsikánál,
Sugárzó napfénynél,
Sugárzó napfénynél.
Hol táncukat járják,
Elbűvölő bájjal
Aranyhaju nymphák ...

volt, volt hőszi tülipánból, csilingelő gyöngyvirágból, pirosrózsából egy kis fészék. Nem is fészék volt ez, hanem egy kis bölcső, olyan amiben a tündérek szoktak aludni. A bölcsőben egy parányi kékszemű fiúcska aludt; olyan volt éppen mint

egy tündér, csak hogy a tündérek okosak; mindentudók már mikor megszületnek, — ez tudatlanul aludt virágos fekhelyén.

Épen a legédesebb álmát is alhatta, mikor berepült tündérországba egy tarka tollú gólyamadár, egyenesen az öreg tündérkirály kastélya elé. Kényes léptekkel lépkedett piros lábaival a palota szőnyegén s hosszú csőrével bekopogtatott az aranyos ajtón.

Az öreg tündérkirály éppen reggelizett; friss harmatcseppel ivott egy tulipán kelyhéből s hallgatta egy fürge kis tündér Rózsaszírom csevegését a ki éppen most tért haza játékos reggeli sétájáról.

Kip kop, kip kop tündérkirály!
Mit óhajtasz gólyamadár?

A gólya belépett a ragyogó terembe s megmondta a tündérkirálynak, hogy neki egy iczipiczi angyalkára, egy kékszemű, aranyhajú fiúcskára van szüksége, a melyik legeslegszebb a tündértóban.

A tündérkirály elindult hat szép hattyu által vont diszkocsiján a gólya madárral s körül kocsizták a tündértót.

A gólya meglátta a lóbusz levélen ringó legszebb kis fészket, a legszebb fészékben szendergő fiúcskát. Aranyos szitakötők repkedtek az alvó baba füleibe, akiket egy parányi tündér dirigált egy rózsalevélről. Igazán ez volt a legszebb, nem csoda ha meg tetszett a gólyamadárnak.

— Ez a legszebb, ez kell nekem!

A tündérkirály összehuzta szemöldökét.

— Ezt nem adom gólya madár, ez nekem is a legkedvesebb; ezt mindnyájan szeretjük, tündérnek neveljük!

De a gólya nem tágitott, kirepült a tündér kocsiból, csőrébe kapta az alvó kis babát s elrepült, el messze, messze.

A tündérkirály utána küldte leggyorsabb futárait, de biz a gólya gyorsabb volt mindeniknél. Tündérvilágban mindenki sirt; mindenki sajnálta a tündértó gyöngyét.

A manók s koboldok szétfutkostak az erdők, hegyek közé, a virágos róna felé; esthajnalig keresték az aranyhajú kis fiút, — de nem találták meg sehol, a gólya jó helyre vitte, jól elrejtette őt ...

A kis gyermekszobában még csend volt olyan homályos, félálmos reggeli csend, — Gyuszika még nem kezdte el a kukukkolást Milikével.

A kik nem ismerik Gyuszikát meg Milikét azok nem is tudják, hogy mi az a kukukkolás, pedig az isteni reggeli mulatság. Hát elmondom én.

A kukukkoláshoz szükséges két kis gyermek, melyek véggel egymás felé vannak fordítva. Mindenik ágyba egy-egy kis baba, éppen csak akkora, mint a Gyuszika; — ki lehet úgy hat éves, különben már ösmeri a nagy ábécét, — vagy a Milike, — a ki még csak négy éves, de azért igen okos kis leány, mert senki sem tudja szebben elmondani a nagyfűlű csacsi meséjét, — szépen csengő rimekben — mint éppen Milike.

A kukukkolást Gyuszika kezdte el először

Szerbia és a millennium.

A M. E. politikai értesítő a következő belgrádi táviratát közli velünk:

»A magyar képviselőházban az appropriációs vita alkalmával Bánffy Dezső báró miniszterelnöknek ama kijelentése, mely a szerb kormányt udvariatlansággal vádolja, úgy látszik, nem maradt hatás nélkül. A szerb kormány ugyanis meghagyta bécsi és budapesti képviselőinek, hogy Magyarország ezredéves ünnepségein résztvegyenek és minden ünnepségre szóló meghívást föltétlenül elfogadjanak. Csakis azoktól az ünnepségektől maradjanak távol, a melyek fölvonulással vannak egybekötve és melyek alkalmakkor a sérelmesnek vélt szerb zászlókat fogják körülhordozni.«

Belgrádból jön a következő másik távirat is:

A szerb vasuti rendőrség kifogást tett a zászlódísz ellen a magyar lokomotivon, mely a keleti futárvonatot hozta és a zászlódísz eltávolítását követelte, a mit azonban a magyar vonatkísérő személyzet kategorikusan megtagadott.

Ez nem nagy eset és nem fogja megzavarni az újonnan megszületett jó egyetértést. A szerb rendőrség a nemzetközi szabályok szerint jogában volt. Egyébként a lokomotivra tett nemzeti zászló nem mint nemzeti jelvény, hanem inkább mint az ünneplő kedv kifejezője szerepelhetett; hogy mint ilyenhez a vonatvezetők ragaszkodtak, az természetes és további komplikációkra nem fog okot adni.

A nemzetiségek és a millennium.

— Két kiáltvány. —

A nemzetiségi kongresszus végrehajtó bizottsága a millenniumi ünnepségek alkalmából egy kiáltványt bocsátott ki, melyben igen éles hangon tiltakozik az ellen, hogy a magyar haza ezeréves fennállásának ünnepén a nemzetiségek is együtt örülnek és ünnepelnek a magyar nemzettel.

Ugyanezen politikai kiáltvánnyal egyidejűleg, s úgy látszik, ennek ellensúlyozásául Gáll József főrendiházi tag és a képviselőháznak

Budapesten idős román nemzetiségű tagjai felhívást intéznek a románokhoz, hogy magyar testvéreikkel együtt ünnepeljék a haza ezredéves fennállásának emlékét.

Az igen érdekes és nagyfontosságú kiáltványokat mi is közrebocsájtjuk.

*

A küszöbön levő millenniumra való tekintettel a románoknak, szerbeknek és horvátoknak a legutóbbi nemzetiségi kongresszuson megbízott szószólói a következő óvást készítették és küldték szét a világ minden tájára:

»A hatalom mostani birlalói mesterséges áramlattal és óriási pénzátmozgatás segítségével ünnepet akarnak bemutatni Európának, a mely egyrészt minden történelmi alap nélkül való, másrészt pedig megsértése millióknak, a kik ez ország lakói.

A mostani »parlamenttel« egyetértve elhatározták a hatalmon levő magyarok, hogy az ugynevezett honfoglalás és magyar állam alapítás állítólagos ezredik évfordulóját megünnepelik. Hazafias szempontból senkinek sem lehetne kifogása ez ünnepség ellen, ha a magyar állam ünnepe, a közös haza minden népességének ünnepe volna.

Az ezidei ezeréves ünnepe azonban azt jelenti, hogy 1000 éve annak, hogy egy néptörzs elfoglalta ez országot és leigázta a többi belső néptörzseket. Ez az ünnep azt akarja jelenteni, hogy a magyarok ma, 1000 év után is jogosítva érzik magukat arra, hogy mint a magyar állameszme egyedüli viselői jelenjenek meg s hogy az országnak az egységes néprajzi egész jellegét adják. Az ezredéves ünnep azt a hitet akarja ébreszteni, hogy a magyar állam ősidők óta magyar nemzeti állam volt s máig is az maradt. Mindez azonban merő valótlanítás, mely ellen óvást kell tennünk.

Az ugynevezett honfoglalás valamint az államnak a magyarok által való állítólagos megalapítása üres fikció, mely egy anonim prózában irt költeményének homokjára van építve, mely minden tényleges történelmi alap nélkül való. Olyan mese ez, a melyben még annyi tárgyiaság és valószínűség sincs, hogy a magyar tudományos akadémia komolyan történelmileg megokoltnak tarthassa és tudományosan védelmezhesse. Ez az Akadémia még a magyarok bejövételének évszámait sem volt képes pontosan megadni. Abból az időből az egyetlen történelmileg megokolt tény a Nagy-Morvabírodalom összeomlása, a mely Arnulf császár

névéhez fűződik; ennél a magyarok csak segédsapatonként szerepelnek.

De ha fölteszszük, hogy Béla király névtelen jegyzőjének följegyzéseiben csak egy szemernyi igazság is van, ebből csak az következne, hogy a magyarok mint harcosok és lovagias győzők, mint hódítók, hősök és urak jöttek ez országba, mi pedig a legyőzöttek, leigázottak volnánk, kik elvesztettük önállóságunkat és nemzeti létünket s ráadásul ma ezt még örömtűnnebben ünnepeljük meg. Ily föltevés ellene volna minden nemesebb érzésnek, mert fölhívás volna az önmegalázásra.

De nemesak az u. n. honfoglalás mese, hanem a rendezett állami élet első kezdetei sem viselik magukon a magyar nemzeti karaktert. A hódító törzs rendszeresen uralkodik a leigázottakon s elveszi tőle erkölcsit, szokásait, nyelvét. Nálunk éppen az ellenkező dolog áll. A magyarok vették föl a nem magyar törzsek erkölcsit, szokásait és állami berendezését, nyelvük is hemzseg a szláv és más idegen szóktól. Mig a nemzetiségek évszázadon át megőrizték nemzeti egyéniségüket. Az idők során sem az uralkodók politikai irányában, sem a történelmi emlékekben nem nyilatkozik meg a magyar nemzeti karakter. A magyar trónon szláv, román, német és olasz nemzetiségű királyok ültek, a magyar törvényalkotásban 1790—91-ig magyar nemzeti karakter nincs. A magyar nyelv mint uralkodó nyelv nem szerepel soha; a corpus jurisban gens alatt az összes állampolgárokat értették, míg a nationes az egyenlő jogu nemzeteket jelentette. Különbség csupán a benszülöttek — nativi — és a bevándoroltak, valamint a védettek között volt.

Igy volt ez 1791-ig, a midőn a magyar nemzetiségek egyenjogúságát elvileg megbontotta a törvényhozás. Ezóta az egyenjogúság eme megbontása folyton nagyobb arányokat öltött, de a jogaitól lassanként megfosztott nem magyar nemzetiségek ez ellen mindég a leghatározottabban és legenergikusabban tiltakoztak.

Az 1848—49-ki években Horvátország, a szerbek, románok és szlávok fegyvert fogtak az elmagyarosítás veszedelme ellen. Az Okolie, a szerb vajdaság és az erdélyi autonómiaira vonatkozó törekvések és kísérletek tanubizonyítást tesznek róla, hogy Magyarország soha sem volt egységes állam.

Midőn 1867-ben a dualizmus alapján az alkotmány visszaállított, a magyar államférfiak kényszerítéséből belátták a nemzetiségekkel való kibékülés szükséges voltát s megalakították az ugynevezett nemzetiségi törvényt. De

ma reggel. Mikor a nap legelőször bekukuskált a tarka függöny mögül, Gyuszika megtörölte szemecskéjét, egy kicsit haragszik, ejnye bizony! éppen most esett neki egy nagy toló fánk evésének s most kell felébredni! A mint szemecskéi félig fölnyílnak, meg keresi egy kicsit a tolófánkot, azután észreveszi, hogy nincs a kezében, megpillantja a takaró csipkét, az ágyacska zöld zsinórrácsosát, a szobácska butorait, a félhomályban, az ablakon betörő aranyos napfényt, — észreveszi, hogy felébredt.

Felül a kis ágyban áthajol Milikéhez, aki még bizonyosan a papát, mamát kiabáló babát öltözteti álmában. Gyuszika pajkosan mosolyog, nagyon bánja ő akár mit álmodik Milike, ő sem ehet meg a tolófánkot, átkiált Milikéhez: — Kukuk!

Milike álmában hallja a Gyuszika hangját s azt hiszi mint máskor a Tini baba haját akarja megtépni — a másik oldalára fordul s így szól kérőleg:

— Ne bántsá Gyuszika!

Gyuszika látja, hogy az első kukukolás sikertelen, azért újból áthajol Milikéhez s néhány skálával hangosabban kiált:

— Kukuk Milike, kukuk! s bebujik a tarka paplan alá.

Milike is felébred s vissza kukukkol Gyuszikához. Ez mindaddig tart, míg nyílik az ajtó, belép a dada s így kiált az ajtóból:

— Felkelni kis lusták!

Öltözködés közben a Gyuszika már elmesélte, hogy milyen szépet álmodott, a Milike meg a kerevet sarkában volt s éhgyomorra be-

kapta a legkisebbik ujacskáját s úgy hallgatta a szép álmot.

A dada nem várta meg míg Milike is elmeséli álmát, hanem rejtélyes arcot csinált s így szólt:

— Mit mondok ám! . . .

— Mit, mit! . . .

— Ha jók lesznek elmondom!

— Én jó leszek!?

— Én is jó leszek!?

— Ha a Gyuszika nem sározza be a cipőit! . . .

— Sohasem többet!

— Ha nem kergeti a Mokri kutyát, szegénynek most is fáj a lába!

— Nem kergetem, csak szépen simogatom.

— Ha a Milike nem szopja többé az ujacskáját!

Milike kikapta szájából a corpus delictit s ingecskéje szélén törölgette, nehéz dolog lessz biz erről leszokni, mert nagy élvezett ám az, de hát egy jó újság vagy talán egyéb is — megéri.

— Nem szopom többet!?

— Hát! . . .

— Nos, nos? . . .

— Hát a gólyamadár egy nevető kék szemű, aranyhajú testvérkét hozott a Gyuszikának meg a Milikének az éjszaka; egy valóságos eleven kis babát, úgy bizony!

— Gyuszika, Milike eltátozták a szájukat, ez csakugyan nagy újság! A csendet Gyuszika törte meg. Őt mint Nimród jelöltet természetesen mindenképp a gólya érdekelte s így szólt:

— Látta a gólyát Anna dada?

— Bizony nem láttam, hiszen a sötétlet jött; mikor még a hegyek mögött bujkált a nap — csak a szárnya suhogását hallottam.

Milikét már a baba érdekelte.

— Aztán beszél is?

— Nem, csak sir!

Milike elgondolkodott, hogy milyen ostoba kis baba lehet az, még nem is beszél, mikor az ő viasz babája is elég okos arra, hogy ki mondja a papa, mama szót.

— Hát aztán, hogy hívják majd?

— Pubikának!

— Szép, szép! . . .

Aztán Gyuszika meg Milike is látni akarták az új testvérkét, de a dada megmagyarázta nekik, hogy még nem lehet, mert még alszik a kis baba, nem is csoda, messze utról jött, egyenesen a tündérországból, bizony elfáradt, ha a gólya hozta is. Most megisszák szépen a kávé, elmennek iskolába, ovódába s mikor haza jönnek meg szabad nézni a babuskát.

Nehéz dolog lessz egy kicsit, olyan soká várni az igaz, gondolták Gyuszika és Milike, de hát ha valaki alszik, nem jó háborgatni — tudták magokról — ki tudja milyen szépet álmodik a kis testvérke, kiváltképp ha tündérországból jött.

Elementek szépen iskolába, ovódába, persze kikürtölték mindenütt, hogy a baba hozott a gólya otthon, kék szeműt, aranyhajú, aztán Pubikának fogják majd hívni. Alig várták, hogy haza jöhessenek.

Milike rohant be először, egyenesen a mamuska ágyához:

mert e törvényt a magyar nemzeti állam gondolatával alkották, a nemzetiség képviselői a parlamentben a törvényjavaslat ellen óvást tettek. A mint aztán később e törvényt a magyarok lábbal tiporták, a nemzetiségek nem tehettek egyebet, mint hogy legalább e törvény szigorú végrehajtását követelték. S követelték mindaddig, a míg a parlamentben nemzetiségi képviselő volt.

Most azonban a magyar parlament kapui a nemzetiségi képviselők előtt be vannak zárva. A nemzetiségi képviselőknek a magyar parlamentbe való bejutását hallatlan választási visszaélésekkel — Stomfa és Nyitra mintájára — akadályozták meg. Ennek következtében a szerbek, románok és szlávok 1895. augusztus 10-én Budapesten kongresszusra gyűltek össze, lojális formában megállapították programjukat, mely szerint az ország épségének fentartása mellett a különféle nemzetiségek individualitásának az országügyeinek intézésében hely adassék.

Hazánknak történelmi és etnikai viszonyain alapuló eme program természetesen ellentétben áll a mostani vezérő férfiak által mesterségesen előidézett áramlattal. Mi a küszöbön álló ezredéves ünnepet a kiállításal együtt szemfényvesztésnek tartjuk, melynek egyedüli célja, — hogy a művelt világot és Európát meglepessze. Meg akarják mutatni Európának, hogy Magyarország nemzetiségei milyen meglegedettek és egyetértők, holott valamennyien boldogtalanok és elégedetlenek vagyunk. Ez az ünnep hivatva van tanúságot tenni arról, hogy a magyarokkal összeolvadtunk, és most örömmel üljük meg ezer év előtt történt leigázásunkat. Az ünnep hivatva van bizonyosságot tenni arról, hogy az uralkodó magyar faj óriási haladást tett a kultúrában, hogy az országban jólét és gazdagság uralkodik. Mind ezidáig valótlanság.

Szemben ezzel a tényállással ünnepiesen és határozottan konstatáljuk, hogy Magyarország nemzetiségei egymástól elkülönített, minden nemzeti sajátossággal gazdagon fölrüházott nemzeti individualitások, mint ilyenek élnek és állanak fön, továbbá, hogy jóval több, mint ezer éve, hogy nemzeti nyelvünket, szokásainkat, érzelmeinket és első sorban nemzeti öntudatunkat megőriztük s tántoríthatatlan szilárd elhatározásunk, Isten segítségével a jövőben is megmaradni annak, a mi vagyunk. Ez okból ezen az exkluzív magyar-nemzeti, bennünket többszörösen sértő ünnepen nem vehetünk részt, hanem hangosan és erélyesen tiltakozunk eme szemfényvesztés ellen.

Óvást teszünk az ellen, hogy ünnepet ren-

dezzenek, mely Magyarország lakosságának tulajdoni részét sérti.

Óvást teszünk az ellen, hogy meghódított és leigázott nép gyanánt mutatnak be bennünket, s hogy adófilléreinkkel ez ünnep alkalmából hallatlan pazarlást üznek.

A legtisztább hazafiságtól eltelve teszünk ezt, mert szeretnők, ha hazánk szerencsés és meglegedett lenne, ma pedig a lakosság tulajdoni része elnyomottnak, szerencsétlennek és elégedetlennek érzi magát.

Ha Magyarország történelmi és etnikai viszonyainak megfelelő alapon állana, ha Magyarország nemzetiségei ma is egyenjogúak volnának s nemzetiségi sajátosságukat az államhatárolom védené és biztosítaná, ha Magyarország nem volna csak egy kisebbségben lévő törzsenek az országá, hanem volna a régi tiszteleltre méltó Hungária, akkor mi is szívesen megülnők ennek az országnak ezer éves fönnállását.

A mai ünnep azonban merénylet nemzeti létünk ellen, dicsőítése szolgátságunknak. Ez ünnep ellen ezennel óvást teszünk.

A nemzetiségi kongresszus végrehajtó bizottsága.

Gáll József dr. főrendiházi tag s a képviselőháznak Budapesten időző román nemzetiségű tagjai, a román ellenzéki lapoknak az ezredéves ünnep ellen irányuló magatartásával szemben a következő felhívást bocsátották ki:

Felhívás román testvéreinkhez.

Ha visszatekintünk hazánk múltjára, a legfényesebb időszakok egyike az, midőn a románok a magyarokkal vállvetve védték a hazát és a kereszténységet a félhold támadásai ellen; számos román származású tündöklött a harcokban vitéz tetteivel és számos román köztívész nyert amaz időben nemességet hősiességével.

A veszélyben forgó haza szeretete egygyé forrasztva összes fiait, bámulatos hőstettekre buzdítva őket; román őseink e harcban lelkesedéssel, tántoríthatatlan hűséggel szolgálták a hazát, a legmagasabb állásokig emelkedve és hervadhatatlan érdemeket szerezve.

Vajjon e hazá nem a miénk-e most is? Idegenek vagyunk-e benne? Igenis, a miénk is, oem vagyunk mi itt idegenek.

Nemességünk a többi nemességével egyenlő jogokat élvezett, s midőn az emberiség nevében proklamált új eszmék: a szabadság, egyenlőség és testvériség a privilégiumoknak végeztettek, a törvényhozás bölcs intézkedése következtében a mi volt jobbagyaink is fölszaba-

dultak s a haza szabad polgáiraivá lettek a többi, bármely nemzetiségű jobbagyokkal együtt.

Megszűnván a privilegiumok korszaka ugy az egyesekre, mint az egész osztályokra és nemzetekre nézve, a szabad polgárok mindennütt hatalmasabb állammá igyekeznek tömörülni, az általános szabadság és jogegyenlőség biztosítékait igyekeznek megteremteni, ebben látván jövőjük, fejlődésük biztosítását.

A közsabadság biztosítékát csak az alkotmányos állam adhatja meg; államunk alkotmányos és ez nyújt garanciát arra nézve, hogy a közsabadság keretén belül nemzetiségünket fentarthatjuk, ápolhatjuk s az annak fejlesztése, ugy a közügyekre való nagyobb befolyása, méltányos képvisellete iránti igények, összhangzásba hozva a magyar állam fönnállása és fejlődése érdekeivel, mindinkább érvényre emelkedhetnek.

Hogy ez igények iránti harc még tart és hogy abban a magyar vezérő férfiak s a magyar közvélemény organumai merevebb álláspontot foglalnak el, még nem elegendő ok oly mértékű elkésereedésére, hogy a haza ünnepétől duzzogva visszavonuljunk.

Nézzünk körül más államokban, hol nincs nemzetiségi különbség, mily elkésereedett érdek-harc folyik az egyes osztályok közt, de azért midőn a haza ünnepe, a haza veszélyeztetett közös érdekei forognak kérdésben, féltetve minden haragot és elkésereedést, egyesülve, együtt ünnepelnek, egyesülve együtt harcolnak.

Az újabbkori események, a körülöttünk mutatkozó népfejlődések és csoportosulások mindinkább mutatják, hogy egyedül az osztrák-magyar monarchia és ebben a magyar állam amaz államszervezet, melyben közsabadságok fejlesztésével jövőnket biztosíthatjuk, míg ha az összeroskad, eltemet bennünket is. A midőn tehát nemzetiségünk fejlesztését óhajtjuk, oda kell törekednünk, hogy ne érintsük ama menedék biztosságát, ne engedjük a magyar állam ellenségeinek csak a remény látszatát is, hogy annak szétrombolására irányuló törekvésekben számíthatnak közreműködésünkre.

A magyar állam fönnállása és fenntartása a haza összes fiainak közös érdeke; ünnepeljük meg tehát mi is magyar testvéreinkkel, igyekezzünk őket magatartásunkkal magunk részére mindinkább megnyerni s akkor bizonyára hamarabb megértjük egymást, mintha duzzogva visszavonulunk.

Kelt Budapesten, 1896. ápril 30-án.

Gáll József dr. s. k., főrendiházi tag és a képviselőháznak Budapesten időző román nemzetiségű tagjai.

— Szegény mamuska még mindég beteg vagy? te nem is tudod ugy-e? . . . Bizony mamuskám babát hozott ám nekünk az éjjel a gölya madár, az Anna dada mondta . . . ugy-e nem is tudod? . . .

A beteg mama elmosolyodott. Ott aludt mellette a kis angyalka, Milike csak most vette észre.

— No nézd meg hát ki bohó!

Gyuszika is most került elő s megbámulta Milikével az új jövevényt.

»Jaj de aranyos! milyen iczipiczi, kövér! . . . Szeme is van, szája is van, fülecskéje is van, milyen aranyos! . . . De piros az arczocskája . . . alszik . . . csitt, csitt . . . alszik . . .«

Milike még a dongó légynek is bekötötte volna a száját, csendet akart a babának. A Mokri épen most somfordált be, lehet, hogy neki is tudtára hozták a nagy ujságot. Gyuszika nem is késett meg fogni a Mokrit s bemutatta neki a szendergő babát. A Mokri gyanus pillantást vetett a kis alvóra, nyilván gondolta, hogy egygyel több van aki a füleit néha-néha megmeczibálja . . .

Pubika minden nap nagyobb lett, a mama is felépült már, a kis baba szépült, bölcsőt, kapott, szépet, aranyosat fehér csipke függönnyel, apró párnáskákkal. Szerette Pubikát mindenki de különösen a mamuska. Az igaz, hogy Milike és Gyuszika kevesebb pusztit kaptak azóta a mamától, de azért imádták a kis testvért, aki olyan volt mint egy kis angyal, mint egy kis tündér, — nem olyan mint más kis fiu.

Szépült, szépült a Pubika. A kertben már kirügyezték a fák, kinyíltak a virágok a mama

kinyitotta az ablakot s beözönlött a tavaszi napfény melege. Egy pajkos napsugár amint elrepült az alvó angyalfő mellett mintha megbámulta volna a nefelejts szemeket . . .

Pubika már okos is kezdett lenni, nem rég még sirva fakadt, ha szakállas bácsit látott, most már csak komolyan néz szép kék szemével, észreveszi már a butorokat, képeket a fali szobrocskákat s a függő lámpa színes rózsáit, rá mosolygott a tatára, Milikére, Gyuszikára.

Mikor aztán nagyon szépen, édesen süttött már a nap, kivitték Pubikát a kertbe a virágok közé, megmutatták neki az árvácskát, százszorszépet s a pünkösdi rózsza fésző bimbóit. Tettszett neki a zöld színes világ, mindenre csak mosolygott, rá nevetett szép tiszta kék szemével a derült égre, a mamuska nem tudta melyik szebb kék — ott fent, vagy itt lent az árnyas kis bölcsőben? . . .

Az eresz alatt tarka fecskék építettek, sebesen surrantak át a tiszta levegőn.

Egy parányi zöld fényű bogárka, — alig akkora mint a Pubika kisujjának a körmocs-kéje — beröppent a bölcsőbe, lecsukta szárnyai burkát s végig sétált a rózsaszín takarón, fel egészen a Pubika állacskájáig s a mint meglátta a fücska kék szemét, arany haját — egy zizenéssel fölreppent s elrepült messze, messze; egyenesen tündérország felé . . .

*

Az öreg tündér király nagyott ugrott örömben, mikor hírül hozta neki egy fürge gnóm, hogy megvan az aranyhaju kékszemű tündérjelölt s kiadta a parancsot legott, hogy sok, sok

tündér manó keljen utra s hozzák vissza a tündértó ékét.

. . . S hol találd meg édes fiam — kérdezte a tündér király a kis gnómot ki ép egy mohos kőre hajtotta fejét, hogy kipihenje az út fáradalmait.

»Messze innét, messze; a kéklő hegyen, a zsongó erdőn is túl rózsaszín szobában, bársony arczú, bodros haju szép asszony ölében . . . szeretik ott is: nagyon szeretik . . .

Gyuszika, Milike szobájukban ülnek remegve összebújnak a kereveten; félnek valamitől. A mama szobájából sirás hangzik, lázas kapkodás zaja. A doktor bácsi olyan sokszor volt itt ma, pedig Gyuszika és Milike ugy félnek a doktor bácsi szakálás arczától, szigoru pápaszemétől. A Pubika nagyon beteg.

A szobácskára nagyobb, nagyobb homály borúl.

— Gyuszika! . . . félek! . . . — szól Milike.

A dada belép, olyan szomorú, szótlan most az Anna dada, mi lesz! . . . A két kis gyermek sirva fakad.

— Setét van!

A dada megfogja a két kicsi kezét s halkan így szól:

— Jöjjenek Gyuszika, Milike, az aranyos Pubi elmegy angyalkának, visszamegy a szép tündérországba a honnét a gölya bácsi hozta.

Bevezette a két kis gyermeket a másik szobába, rábámultak könnyes szemekkel a lázasan pihegő kis babára, a tata is sir, a mama is sir . . .

— Csókoljátok meg a Pubikát! . . .

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Május 1.

Elnök: Szilágyi Dezső.**Jegyzők:** Perczel Béni, Molnár Antal, Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Lukács László, Perczel Dezső, Erdély Sándor.

Elnök: d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat. Kiadják a bizottságoknak.**Dókus** Ernő, az igazoló bizottság előadója: Jelenti, hogy a bizottság Polczner Jenő és Dózsza Endre legutóbb megválasztott képviselők megbízó leveleit rendben találta, a nevezett képviselőket a kérvényezhetésre megszabott 30 nap fenntartásával igazolták.**Kabos** Ferencz, előadó: Beterjeszti a zárószámadási vizsgáló bizottság egy jelentését.

Következik a napirend:

A közigazgatási bizottság jelentése Uj-Szöny nagyközségnek Komárom szab. kir. várossal való egyesítéséről szótó belügyminiszteri jelentés tárgyában.

Belitska Béni, előadó: A jelentést elfogadásra ajánlja.**Polónyi** Géza ellenzi a jelentés elfogadását, mert az egyesítésre semmi okot nem lát. Határozati javaslatot ad be, hogy a belügyminiszter terjeszzen be újabb jelentést e tárgyban.**Tuba** János: Szükségesnek tartja az egyesítést, annál is inkább, mert azt mind a két város óhajtja.**Perczel** Dezső, belügyminiszter: Polemizál Polónyival, kifejti az okokat, melyek a két város egyesítését szükségessé teszik. Kéri a határozati javaslat mellőzését és a jelentés elfogadását.**Holló** Lajos: Nem fogadja el a jelentést, de elfogadásra ajánlja Polónyi határozati javaslatát.**Szentiványi** Kálmán: A jelentést nem fogadja el, mert arra nem csak szükség nincs, de még törvénytelen is. Törvénytelenységhez pedig nem járulhat. Elfogadásra ajánlja Polónyi javaslatát.**Elnök:** Szólásra senki sem lévén följegyezve, a vitát bezárja.**Perczel** Dezső, belügyminiszter: Foglalkozik a történet felszólalásokkal s kimutatni igyekszik, hogy az egyesítés a törvények szigorú betartásával hajtatik végre. Újlag elfogadásra ajánlja a jelentést.

A dada ismét kivezeti őket, a rózsaszín fényű lámpácska ég már a szobácskában, a két kis gyermek lassan fájdalmasan zokog.

Másnap elmarad a kukukkolás.

Ott ahol sok, sok kis angyal aluszsza örök álmát, van egy új virágos dombocskó, a susogó öreg fák árnyékában, a sírdombon egy kis kereszt a miről el olvashatjuk, hogy:

Pubika. †

Tündérország földén
Álom országában,
A szép mesevilág
Bübbájós honában.

Az öreg tündérkirály ragyogó trónusán ül.

A kékszemű aranyhajú tündérkét épen most hozták vissza, ott ül az öreg tündér király trónja mellett s mesél mesél: egy szép álomról, egy bodros hajú, bárszony arcú mamáról, két kis testvérkéről, a kik őt olyan nagyon szerették, de mindez csak álom volt . . . A tündér király szerelmesen simogatja meg a regélő arany haját.

Künn zsong az öröm zaja, a gyémánt kastély felé aranyos köd ereszkedik, a tündértó színén apró fodrok rezegnek s a daloló mymp-hák a lótusok kelyheit nyitogatják. Egy-két odvas fűz a tóba meríti lecsüngő ágait s a zsongó nádassal hallgatja a tündérvilág zaját. A kékszemű arany hajú kis tündér tovább regél . . .

Pagliacció.

Elnök: Miután a Polónyi képviselő ur indítványa halasztást javasol, először arra rendeli el a szavazást.

A Ház Polónyi hat. javaslatát mellőzi, a bizottság jelentését elfogadja.

Következik

a »közigazgatási bíróságokról« szótó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság jelentése e törvényjavaslatról.

Pulszky Ágost előadó: Általánosságban ismerteti a javaslatot, melyet szükségesnek tart.**Mohay** Sándor: A javaslat intézkedései három csoportra oszlanak: a szervezet, hatáskör és eljárás csoportjára. A javaslat azonban, mely most a ház előtt fekszik, a gyakorlati életben való keresztül vitelben némi nehézségekbe ütközik, s miután reméli, hogy a javaslat visszautasítottatnék, a bizottság újabb tárgyalás végett e nehézségek elhárítottatnék s a javaslat közmegnyugvásra alakítottatnék át. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a jelen javaslatot utasítsa vissza a bizottsághoz újabb tárgyalás végett.**Perczel** Dezső belügyminiszter: A kormány nevében kijelenti, hogy a határozati javaslatot elfogadja.**Messkó** László: Hozzájárul a hat. javaslat-hoz, annál is inkább, mert a javaslatban sok nincs meg, aminek pedig benne kellene lennie. Hozzájárul pedig különösen azért, mert reméli, hogy a javaslat újabb tárgyalása alkalmával az az 1. pont, mely a főispánok bíraskodására vonatkozik, vagy egészen elhagyatik, vagy legalább nagy mérvben módosítottatni fog.**Nagy** János: A javaslat újabb tárgyalása alkalmával figyelmébe ajánlja a bizottságnak a magyar mérnök és építész egyesület kérvényét, melynek egyes intézkedései a mérnökökre és építészekre sérelmes.**Gullner** Gyula és **Holló** Kajos maguk és pártjaik nevében is elfogadják a határozati javaslatot.**Elnök** a vitát bezárja.**Perczel** Dezső, belügyminiszter hozzájárul ahhoz, hogy a mérnökegyesület kérvénye a bizottságnak kiadassék.

A Ház a hat. javaslatot elfogadja.

Elnök az ülést bezárja.

Ülés vége 11 óra 30 perczkor.

Az ezredéves kiállítás megnyitása.

— A »Tiszántul« távirati tudósítása. —

Az ezredéves kiállítás megnyitására a lapunk tegnap délutáni külön kiadásában már részletesen beszámoltunk.

Délutáni tudósításaink kiegészítésül még a következő táviratokat kaptuk.

*

Akirályt utjában az uralkodó ház tagjai követték; legelől Stefánia ment. A borászati pavillonban Andrássy Sándorné grófnő egy pohár tokaji bort ajánlott fel, a melyet Ő Felsége elfogadott.

A horvát pavillonban Khuen Héderváry bán, Josipovich horvát miniszter és Wlassics közoktatásügyi miniszter fogadták Ő Felségét, Jurkovic főispán pedig horvát nyelven üdvözölte. A király örömét fejezte ki, hogy résztvesznek a kiállításban. Este számos ház fényesen kivilágította az ablakokat.

Az operában ma este theatre paré volt, a melyen megjelent Ő Felsége, az udvartartás és diplomaciai kar tagjai, a zászlós urak, osztrák és más külföldi vendégek, továbbá mindazok, a kiknek nejei magyar diszruhában a templomban is holnap jelen lesznek. Ezenkívül az írók, művészek és a forgalmi eszközök vezetői. Az opera páhojainak bérlői is helyet kaptak a harmadik helyen, a mennyire lehetséges volt. Előadták Erkel Ferencznek »Szent István« című operáját, a melyet azonban tetemesen megrövidítettek. Ő Felsége végignézte az egész előadást.

Bánffy br. kitüntetése.

Ő Felsége Bánffy Dezső br. miniszterelnöknek a Lipóttrend nagy keresztjét adományozta.

A vigszínház megnyitása.

Tegnapelőtt nyitották meg ünnepélyesen a vigszínházat és a nagy érdeklődés, a mely eziránt mutatkozott, bizonyítja, hogy a vigszínház a rohamosan fejlődő fővárosnak egyik természetes szükségletét képezte. Az ünnepi előadáson jelen volt a főváros elite közönsége. Az előadást pont hét órakor Barna László, a vigszínház karmesterének nyitányával kezdték meg, a mely ugyan kissé hosszú volt, de azért a közönség mindvégig figyelemmel halgatta meg a könnyed, dallamos motivumokon haladó zenét. Utána Kozma Andornak ez alkalomra irt Prologját adták elő. A szinpad hátterében a vigszínház képét lehetett látni, a honnan könnyedén kilebegett a vigszínház géniusza (Lenkei Hedvig), a ki üde versekben csevegte el a nap jelentőségét és üdvözölte a közönséget. Azután elkomolyodik a kérdés felett, hogyan édesgesse magához a közönséget, de csakhamar elhatározza, hogy legjobb barátaitól, Plautostól, Molieretől és Kiszfaludytól kér tanácsot, meg is jelennek és azt óhajtják, hogy jó színészt és jó író adjon az Isten és akkor a közönség hű lesz a vigszínház géniuszához. A mindvégig könnyed, vidám Prolog után a közönség zugó tapsokban részesítette a szerzőt és a szereplőket. Ezután előadták Jókainak »A barangók« című vígjátékát. Általában osztatlan helyesléssel találkozott e tény, hogy a magyar vigszínház első színművét a nemzet koszos költője irta. Jókai az első és második felvonás után a közönségnek szólni nem akaró tapsaira kétszer-háromszor hajlott meg másodemeleti páhojának előterében.

Bécsi lapok az ezredéves ünnepről.

A legtöbb bécsi lap ezredéves ünnepünkről csak a pusztá referádékra szorítkozik, a melyekben beszámol az eseményekről, de tartózkodik a magyarság ünnepének méltatásáról. Három bécsi lap a »Wiener Tagblatt«, a »N. W. Tagblatt« és a »Neue Freie Presse« azonban melegebb hangon ír ünnepünkről. Különösen a »N. Fr. Presse« mutatja ki a magyarság iránt rokonszenvét, az által, hogy mai számában a magyarok dominálnak. Két magyar író és egy kiváló magyar politikus irták mai számában az irányadó cikkeket. Jókai Mór »Az ezredéves Magyarország« című alatt vezércikket, Rákosi Jenő »Mi a Magyarország« című alatt tárczát ír. Wekerle Sándor pedig a magyar agrár viszonyokról irt közgazdasági cikket.

Az udvar a Mátyástemplomban.

Mint hogy Mária Terézia főhercegnő, férje Károly Lajos főherceg betegsége miatt nem jön el az országos Te deumra, a főhercegek felvonulásának rendjén változtatni kellett. A második hatfogatú diszhintóban, Alicze toskánai nagyhercegnő, Ferdinánd toskánai nagyherceg és Ferencz Szalvátor főherceg, a harmadik hatfogatú diszhintóban Mária Jozefa főhercegnő, Ferdinánd főherceg és Lajos Viktor főherceg, a negyedikben Gizella bajor hercegnő és Ottó főherceg fognak ülni. Változást szenvedett továbbá az udvar templomba vonulásának rendje is; nevezetesen a sorban a harmadik Ottó főherceg, ötödik Mária Jozefa főhercegnő lesz, amire Lajos Viktor főherceg Alice toskánai nagyhercegnő és Ferdinánd toskánai nagyherceg következnek. Ez ünnepek alkalmával a főhercegnők mellett mint helyettes főudvarmesternők, magyar főur hölgyek fognak szerepelni és pedig báró Inkeyné született Deym grófnő, gróf Andrássyné született Kaunitz grófnő, Korniss grófnő született Vécsey bárónő és gróf Czirákné született Esterházy grófnő. A templomba való menetben mint nemes apródok fognak lovagolni: Apponyi Antal, Csekonics Gyula, Hunyady László, Szapáry Pál, Wenckheim József és Károlyi Antal grófok, Károly István főherceg és felesége csak a juniusi ünnepekben vesznek részt.

Főuri vendéglátás.

Gróf Festetics Tasziló május 3-án Eszterházy-utcai palotájában fényes bált rendez, amelyre a felségek és az egész udvar megjelenését várják. Május 4-én gróf Apponyi Lajos udvarnagy estét ad, amelyre a király és a királyné kilátásba helyezték megjelenésüket. Ugyanaznap Dániel Ernő kereskedelmi miniszter és felesége a kiállítás megnyitása alkalmából a Park Klubban ebédet adnak, amelyre a kormány tagjai a diplomáciai kar és a társadalom előkelőségei hivatalosak.

A király és Schlauch bibornok.

Ő Felsége a király a kiállítás megnyitáskor hosszasan beszélgetett Schlauch Lőrincz dr. bibornokkal.

A biharmegyei küldöttség Feszty képeinel.

A biharmegyei küldöttség ma megnézte a Biharmegye által megrendelt képet, a melyen Feszty azon jelenetet örökíti meg, a mikor Perényi csatába vezeti a seregét.

A kép megnyerte a küldöttség osztatlan tetszését.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Május
1. Megyei közigazgatási ülés d. e. 10-kor.
 2. A nagyváradi szinkör megnyitása.
 3. A milleniumi kiállítás ünnepélyes megnyitása Budapesten.
 2. Pályázati határidő a nagyváradi tűzér laktanya építésére, d. e. 9 óráig.
 3. Az ipartestület diszközgyűlése a Fekete Sasban.
 3. A szőlőbirtokosok közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.
 3. A 48-as Népkör felolvasó estélye, d. u. 5 órakor.
 3. A »Réti Népkör« megnyitó diszközgyűlése délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor.
 4. A megyei közigazgatási bizottság ülése délelőtt 10 órakor.
 4. A szinügyi bizottság ülése d. u. 3-kor.
 6. A városi jogügyi bizottság ülése délután 4 órakor.
 7. Közigazgatási ülés a városnál, délután 3 órakor.
 9. Középiskolák ezredéves ünnepélye.
 9. Vivőverseny délután 6 órakor a Fekete Sasban.
 10. Ezredéves hálaadó istentisztelet a nagyváradi templomokban.
 12. Nagyvárad város milleniumi diszközgyűlése.
 12. Biharvármegye milleniumi diszközgyűlése.
 13. A biharmegyei tankerületi tanító-tesztület diszközgyűlése a megyeház nagytermében d. e. 10 órakor.
 14. Nagyvárad város közgyűlése.
 15. A biharmegyei természettudományi orvos-gyógyászati egyesület diszközgyűlése.
 17. A v.-velencei Népkör közgyűlése.
 27. Végvárgyalás a Pável tüntetés ügyében.
 31. Az ezredéves évforduló ünnepélye a nagyváradi jogakadémián.
- Junius
8. Koronázási évforduló.
 8. A koronázási évforduló és törvényhatósági handériumok felvonulása.

UJDONSÁGOK.

* **A megye diszközgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg május hó 12-én tartja meg milleniumi diszközgyűlését. A közgyűlés kiemelkedő mozzanata lesz dr. Schlauch Lőrincz bibornok indítványa, az ezredéves forduló jegyzőkönyvi megörökítése iránt. A diszközgyűlésre a meghívókat már szétküldték. A megye czimerével ellátott diszes meghívó szövege a következő;

Főispán ur Öméltsága 240/1896. szám alatt kelt intézkedéssel, a honalapítás ezredéves évfordulójának megünneplésére folyó évi május hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára rendkívüli közgyűlést hívott össze.

A gyűlés egyedüli tárgya: az ezredéves ünnepének, a vármegye jegyzőkönyvében való megörökítésére vonatkozó indítvány lesz.

Midőn erről t. bizottsági-tag urat értesitem egyidejűleg tisztelettel felkérem, hogy a közgyűlésen díszmagyarban, esetleg ünnepi ruhában megjelenni ezen meghívót, mely belépti jegyül szolgál, magával hozni sziveskedjék.

Kelt Nagyváradon, 1896. évi április hó 26-án.

Szunyogh Péter
alispán.

* **Május elseje.** Tegnap ünnepelték meg a tavasznak ünnepét, melynek ezuttal hármas jelentősége is volt, mert nemesak a szerelmesek üdvözölték e szép hónapot, mely annyi alkalmat nyújt az ábrándozásokra, és nemesak a munkások ünnepeltek, hogy megmutassák, milyen faktorai a társadalomnak, hanem május elseje ezuttal a nemzet egyik legfontosabb napjának a kiállítás megnyitásának előestéje volt. Talán ezt figyelembe is vették a munkások, mert az idén május elsején nem voltak nagyobb szerű zavargások. Városunkban is május elseje a szerenádok édes hangjai és a katonazene friss indulói mellett köszöntött be. A munkások nagyobb része s a szedők sem dolgoztak s így tegnap nem is jelentek meg a lapok.

* **Kitüntetett esperesek.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a következő legfelsőbb kéziratot:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére D e n c s János nagyváradi-olaszai, V i d o v i c h György peczeszöllösi és L i n d e n m a y e r Károly tenkei esperes-plébánosokat a nagyváradi latin szerzetes-székes káptalan tiszteletbeli kanonokjaivá kinevezem. Kelt Lichtenegg-Welsben 1896. évi márczius hó 31-én. F e r e n c z József s. k., dr. W l a s s i t s Gyula s. k.

* **A perzsa saht agyonlőtték.** Teheránból érkező táviratok jelentik, hogy a perzsa saht ellen tegnap merénylet követtek el, amely a saht halálával végződött. A merénylet kora délután követtek el a perzsa főváros egyik legélénkebb utcáján. Ilyenkor szokott a saht kikocsizni és kocsiját a palotaőrség több tisztje és katonája kíséri, részint kocsin, mert újabb időben, amióta nyilvánosságra jutott, hogy titokban lázongó fanatikusok a saht élete ellenakarnak törni, a saht különös gondot fordított személye őrzetére. Körülbelül két óra volt, amikor a saht kocsija egy utcasarkon befordult és abban a pillanatban pár lépésnyi távolságban a saht kocsijától egy lövés dördült el. Egy ember rálőtt a sahra pisztolylyal és a merénylet után futásnak eredt. A saht rögtön a lövés után összerogyott. A pisztolygolyó egészen közel a szive mellett furódott be mellébe és halálos sebet ejtett. Orvos nem volt a közelben és így az eszméletlen sebesültet olyan gyorsan, amint csak lehetett, palotájába szállították. Ide hívták el azután a német nagykövetségnek orvosát, aki megtette a legszükségesebb intézkedéseket és bekötözte a sebet. A sebesülés föltlenül halálos volt és a saht nem is nyerte többé vissza eszméletét, hanem délután négy órakor meghalt. A városban óriási izgatottságot keltett az eset; eleinte lázadás kitörésétől tartottak, de mindaddig rendezettség nem történt. A saht legidősebb fiát és Perzsia trónörökösét, aki most Fabrizban tartózkodott, azonnal a saht halálának bekövetkezése után értesítették a merényletről.

* **Kényes kérdések.** A M—g írja? Képviselő körökben sokféleképp pertraktáltak ma egyes udvari híreket, a melyek hitelességét természetesen nem állt módunkban eddig megállapítani. Az egyik hír szerint egyik miniszterünk meghívást intézett a főhercegekhez egy estélyre, melyre azok meg is ígérték eljöveteleiket, ma azonban az estélyről valamennyien

lemondtak, állítólag azon okból, mert az estély a »Park-klubba« volt megtartandó, ami nyilvános helyiség. — Másik híresztelés szerint a miniszterelnök neje csupán a Te Deumban fog részt venni, azután pedig elutazik és a további ünnepségekben nem vesz részt. Hogy mi igaz ezekből a híresztelésekből, azt a tények fogják beigazolni. Annyi bizonyos, hogy sok ugynevezett »kényes kérdés« forog a magas és legmagasabb körökben tapéton, a miről a nagy közönségnek sejtelve sincs, a minek a megoldása pedig a felső köröknek igen nagy fejtörést okoz.

* **Uj bárók.** Ny á r e g y h á z i Nyári Jenő báró főrendiházi tag és kamarás Tihanyi Bertalan Albertet, Tihanyi Gyulát és Tihanyi Annát örökbe fogadván, a király kegyelemből megengedte, hogy az örökbe fogadottak Nyári Jenő báró bárói rangját, család és előnevét viselhessek.

* **Ülés a városházán.** A városi jogügyi bizottság szerdán, május hó 6-án délután 4 órakor ülést tart, melyen több fontos ügyet vitatnak meg.

* **Színháztervek bemutatása.** A színháztervek építőjének, a bécsi Fellner és Hellmer cégnek egyik tagja a napokban lehozza a kész terveket. A szinügyi bizottságnak mutatja be először a terveket, s e célból Hoványi Géza elnök a szinügyi bizottság tagjait május 4-ikén délután 3 órára ülésre hívja össze.

* **A városi közgyűlés.** Május hóban a második esütőtökre tudvalevőleg Áldozó esütőtök ünnepe esik. Ez okból a rendes városi közgyűlést másnap, május hó 14-én tartja meg Nagyvárad város törvényhatósága.

* **A nagyváradi iskolák milleniumi ünnepélye.** A nagyváradi népiskolák milleniumi ünnepélyét rendező bizottság f. hó 1-én Mezey Mihály elnöklete alatt tartott értekezletén következő intézkedéseket tette: Réz Mihály jelentést tett a felekezeti iskolák és magántanintézetek nyilatkozatairól az ünnepélyen való részvételre vonatkozólag. A bizottság ugyanis közelebbi értekezletén elhatározta, hogy az ünnepély minél inpozánsabb alakban való kivitelezés céljából a részvételre az összes népoktatási intézetek hatóságait felszólítja. Ez meg is történt. A bizottság azonban nagy sajnálattal vette tudomásul, hogy némely intézetek előzetes intézkedéseik által kényszerítve, némelyek pedig más okok miatt a közös ünnepélyhez vagy épenséggel nem csatlakozhatnak, vagy pedig csak május hó vége felé tűzött terminus mellett csatlakozhatnak. Különösen méltánylással fogadta a bizottság a rom. kath. iskolák nyilatkozatát, akiknek felsőbb hatóságaik intézkedéséből kifolyólag az iskolai ünnepélyt f. hó 17-én kell tartaniok s így a majálist sem tarthatják annál előbb. Mindezen nyilatkozatokkal szemben azonban a községi iskolák tantestülete arra van utalva, hogy a magas miniszterium intenczióihoz ragaszkodjék s így az ünnepélyt május 9-ről csak az esetben halaszthaja el, ha az idő akkor kedvezőtlen volna. Ez esetben azonban rajta lesz, hogy akkorára halasztassék, a mikor legalább a rom. kath. iskolák csatlakozhatnak, ámbár az esetleg csatlakozó többi tanintézeteket is szivesen fogadja. Ezek után megállapították az ünnepély általános programját s a részletek érdekében bizottságokat alakítottak. Az általános terv a következő: Az intézetek növendékei május 9-én délután fél három órakor a Szent-László-térre vonulnak és ott oszlopokban felállanak. A vezényszóra kilépő gyermekek a Szent-László szobrot megkoszorúzzák, miközben a polgári iskola növendékei a király himnust éneklik. Azután induló-nóták és zene mellett kivonulás a Sporttérre. Itt közös ének (Hymnus) tornagyakorlatok, versenyek, játékok tréfák stb. — Program a gyermekek megvendégelése is; estve 6 órakor megkezdődik a hazavonulás. — A gyermekek ez ünnepély alkalmából diszes emléklapot kapnak névre kiállítva. Lobogók, ünnepi jelvények stb.-ről a bizottság gondoskodik; szóval minden előkészület megtörténik arra nézve, hogy ez a nap a kicsinyek előtt örökre emlékezetes maradjon. — Az ünnepségből persze a nagyoknak is ki-

jut, — felnőttek 30 krt, és a résztvevő iskolákon kívüli gyermekek 10 kr belépti díjat fizetnek.

* A főreáliskola millenniumi ünnepélye.

A nagyváradi magyar királyi állami főreáliskola 1896. évi május hó 9-én délelőtt 9 órakor a kereskedelmi csarnok dísztermében hazánk ezeréves fennállásának emlékére ünnepélyt rendez. Az ünnepély reggeli 8 órakor hálaadó isteni tisztelettel kezdődik. A Szent László templomban a »Te-Deum«-mal egybekötött szentmisén Bunyitay Vincze kanonok a magyar tudományos akadémia rendes tagja pontifikál. Ennek végeztével a tanuló ifjuság fölvonul a kereskedelmi csarnok dísztermébe, hol a következő műsorral tartanak ünnepélyt. 1. Megnyitó. Tartja Krüger Viktor ideiglenes igazgató. 2. Hymnus. Éneklő az ifjusági énekkar. 3. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Türr Lajos tanár. 4. Ezer év után. Pósa Lajostól. Szavalja Jakobi Andor VIII. oszt. tanuló. 5. Tied vagyok, tied hazám, Petőfitől. Éneklő az ifjusági énekkar. 6. A Hazaszeretetről. Szónoki beszéd. Irta és elmondja Krüger Aladár VIII. oszt. tanuló. 7. Előre, Petőfitől. Zenésítette Klein Benő énektanár, Előadja az énekkar. 8. Rendületlenül, Arany Jánostól. Szavalja Szolnok Jenő VIII. o. tanuló. 9. Szózat. Éneklő az ifjusági énekkar.

* **Sertésvész Biharon.** Szomorú hírről értesít bihari levelezőnk. A faluban annyira pusztit a sertésvész, hogy már egészségeset sem lehet találni. A községet zár alá tették és megkísérelték a sertések gyógyítani, azonban nem használ semmit. A nép nagyon elkeseredett.

* **Báró Hirsch örökösei.** Báró Hirsch Mór végrendeletéről érdekes dolgokat táviratoznak Párisból. Most már kétségtelen, hogy a kíváncsiságot, a mely a báró végrendelete iránt nyilvánul, nem fogják kielégíteni. Egy családi tanácskozásban, a melyen az özvegy és a család három tagja is résztvett, azt határozták el, hogy báró Hirsch utolsó rendelkezéseit nem bocsátják nyilvánosságra. Az elhunyt ember barát maga óhajtott ezt egy utolsó kodiczillusban. A több mint tíz év előtt irt végrendelet különben sem a nyilvánosságra tartozik. Ez a végrendelet az egyetlen a melynek jogérvénye van. Ezt az elhalt báró Párisban deponálta. A többi végrendeletnek nincs legális formája és egyik a másikat érvényen kívül helyezi. Az egyetlen jogérvényes végrendeletben báró Hirsch a feleségét báró Hirsch szül. Bischofsheim Klárát teszi meg a hagyaték általános örökösévé; ezt az egész család is jogérvényesnek ismeri el. Ez a végrendelet semmiféle jótékony célú rendelkezést nem tartalmaz, csak annyi van benne, hogy az örök-hagyó erre vonatkozó intézkedéseket fentart magának. Ezt tette is, de különböző hangulatok alatt az egyik helyen visszavonva azt, a mit előbb határozott. Ezekből az özvegy azt olvasta ki, hogy férje 180 millió frankot szánt az általa életbeléptetett nagy jótékonyági intézetek számára. Az intézkedést az özvegy oly tiszteletben tartja, mintha törvényes végrendeletben hagyományozta volna a férje. A báróné a párisi temetésen a budapesti és bécsi jótékonyági irodák vezetőinek megígérte, hogy férjének alkotásait fentartja. Az argentiniai kolonniának ebből az összegből ötven millió jut. A báróné ma 64 éves. Már férje életében 50 millióra rugó saját vagyona volt, a mely hozományából és örökségéből származott. Beavatott körökben 800 millió frankra becsülik a hagyatékot. Az örökösök közé tartozik a báró két fogadott fia Forest Arnold és Raymond, a kik a brünni és magyarországi latifundumokat öröklik. A két fogadott fiut azonban már ma az egész vagyon általános örökösének tartják.

* **Szerencsétlenül járt kocsitoló.** Jókedve volt Görbe Imre kocsitolónak pénteken este, mert megkapta a kinevezést. Jó kedvében egy kevéssel többet ivott mint rendesen, úgy, hogy nem tudott figyelni eléggé a mozdonyok közlekedésére. Így történt azután, hogy míg a vágányon állva az egyik mozdonyt »hívta«, nem vette észre, hogy a hátamegett meg jön a másik. A mozdony így Görbe Imrét elkapta és a lábát elvágta. A szerencsétlen embert beszállították kórházba, hol tegnap délelőtt a lábát sikeresen operálták.

* **A tüzérlaktanya építése.** A Ferencz József lovassági laktanya mellé épít-

tendő nagy kiterjedésű tüzércsarnok építése ügyében tegnap tartották meg a versenytárgyalást a városházán, Rácz Mihály elnöke alatt. Jelen voltak: Bozóky Béla, Busch Dávid, May Sándor, Száhländer Károly, Dus László, Papp János és Szüts Dezső. A költségelirányzat 537,594 frt 60 krtban volt felvéve. Hat pályázó volt. A legelőnyösebb ajánlatot Härtel Vilmos és Maczkovits Titusz szabadkai építésszek adták be. Az előirányzott összegből 19 százalékot enged. E szerint mintegy 102 ezer frtra rugna az engedély. A többi pályázók: Schaar Ede, Rudó Márk, Gerle Lajos szegedi lakosok 14 százalékot; Rimanóczy Kálmán és Knapp Ferencz 7 százalékot, Hirsch, Bachrah, Vaskovits 12 három tizedet, Lähne és Strengé budapesti építésszek 5 százalékot, Erdélyi Mihály és társai 10 nyolcz tized százalékot enged. Rendes Vilmos és Deutsch Artur ajánlata két részből áll; 462,957 frt értékű munkánál 10 százalékot, a többi, 74,637 frt értékű munkánál pedig 24 százalék engedélyt biztosít. A bizottság Härtel Vilmos és Maczkovits ajánlatát, mint legelőnyösebbet javasolja elfogadásra.

* **Telefon a fürdőbe.** A Püspök- és Félix-fürdő nem sokára össze lesz kötve Nagyváradal telefon huzallal. Czegléd Sándor benyújtotta a kérvényt a megyéhez, hogy a vezeték berendezhesse s a Kernács és Bibó, a Félix-fürdő bérlői által készített oszlopokon helyezhesse el.

* **A piezulásbank helyisége.** A nagyvárad vel. s váraljai takarékos és segélyegyleti szövetkezet tagjai értesítették, hogy a szövetkezet üzleti helyiségét a Nép kör új helyiségébe kolozsvári utca 33. sz. házába tette át, s a befizetések a mai naptól kezdve ott fogadtatnak el.

* **A kémények vizsgálata.** Az eddigi szokás szerint újépületeknél a kéményseprő felülvizsgálta a kéményeket s azért 50 kr. díjat szedett. Sokan azonban éppen a díj miatt, nem vizsgáltatták felül új kéményeiket. — Az építkezésekre felügyelő bizottság most kérdést intézett a tanácshoz, hogy van-e joguk az 50 kr. összeget szedni a kéményseprőknek s ha igen, ki fizesse? Közelebb határoz a kérdésben a városi tanács.

* **Kedvezmény a szegény iparosoknak.** A László- és Félix-fürdő bérlői értesítették az ipartestület előljáróságát, hogy a nyár folyamán a szegénysorsú beteg iparosoknak fürdőikben kedvezményt hajlandók adni. Czegléd Sándor a Szt. László-fürdő bérlője egy szobát, ahhoz szabad fűtést és mérsékelt áron élelmezést ajánlott fel az ipartestület által kijelölendő iparosnak. Kernács és Bibó a Félix-fürdő bérlői szintén egy szobát és szabad fűtést ajánlottak fel, de csak hatósági szegénységi és orvosi bizonyítvánnyal bíró iparosoknak. A kik a kedvezményeket igénybe akarják venni, jelentkezzenek az ipartestület előljáróságánál.

* **Az új francia kormány.** A külföld lázasan érdeklődött az új francia kormány színeze iránt: a párisi képviselőház hölgykarzatának habituéi viszont épp oly lázas iparkodással szedték össze az új miniszterek személyes viszonyaira vonatkozó adatokat. E statisztika szerint az új kormány a javakorukban álló urak kormánya. Az új miniszterek közül heten még nem érték el ötvenedik évüket. Legfiatalabb közöttük Barthou, aki 34 éves, mindjárt utána következik Lebon 37 évvel, Turel pedig 40-nel. E nál csak egy évvel idősebb Cochery, Haoutaux 43 esztendő. Darlan 48, Boucher 49 évet számlál, Rambaud 54, Méliné, a miniszterelnök, 58 éves. A legöregebbjük Billot tábornok, aki 68 esztendő. Besnadról, a tengerészeti miniszterről, a legrégebb karzatlatogatók sem tudták eddig hivatalosan megállapítani, hogy milyen tájékán tart az emberi élet pályának, de nem lehet valami fiatal, mert már admirális rangban van. Legtöbbjük az ügyvédi pályára készült eredetileg négyen felvitték az ügyészségig, ketten csak jogot végeztek, anélkül, hogy ügyvédi pátenst szereztek volna. Lebon és Rambaud professzorok voltak, Billot, Besnard és Cochery pedig katonák. Legtöbbjük a délvidéken született s csak egyetlenegy párisi van közöttük. Ez újból igazolja azt az állítást, hogy Franciaország a földközi tenger mellől kapja a legtöbb tehetséges emberét.

* **Az érezténpénz-mizéria.** Igen sok bajt és kellemetlenséget okoz a kereskedelemnek az a körülmény, hogy az államjegyek bevonása következtében roppant mennyiségű ezüst- és nikelpénzzel kell a forgalomnak megküzdenie. Ugy látszik a hivatalok is érzik ezt a mizériát s kiváltképpen a postán van sok baj az ezüsttel. Ez kényszerítette a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy rendeletet bocsásson ki az érezténpénzeknek nyitva (olvasva) feladott pénzeslevelekbe való elhelyezése tárgyában. A rendelet így szól: A korona-érték életbeléptetésének előkészítése során az 1 frtos államjegyek a forgalomból bevonattak. Ennek folytán az 500 frtnál nagyobb összegek küldésénél a magyar illetve magyar-osztrák postaforgalomban nyitva (olvasva) feladható pénzeslevelekbe, az 5-tel maradt nélkül nem osztható pénzüsszeg 99 krajczáron felüli részének szabályszerint papirpénzben való fedezésére papirpénzjegyet nem áll rendelkezésre. Ennélfogva azt a határozmányt, hogy a nyitva (olvasva) feladott pénzeslevelekbe legfeljebb 90 kr. ezüst és legfeljebb 9 kr. váltópénzt szabad elhelyezni, a belföldi postaforgalomra vonatkozólag akként módosítom, hogy a nyitva (olvasva) feladott pénzeslevelekbe 4 frt 99 kr. erejéig legfeljebb 4 drb 1 frtos ezüst érmet vagy ezeknek megfelelő korona érmeket, továbbá legfeljebb 90 kr. értékű ezüst vagy nikel, végül legfeljebb 9 kr. értékű réz- vagy bronz váltópénzt lehet elhelyezni.

* **Nagyvárad részvénytársaságok a kiállításon.** Élénken tárgyalták a napokban a kereskedelmi csarnok egyik termében, hogy miképpen kelene Nagyvárad város iparrészvénytársaságait méltóan képviseltetni a millenniumi országos kiállításon. Mindenkinek volt valami előterjesztése, megjegyzése; sokáig vitatkoztak már a dologon, mikor M. S. humoros terménykereskedő egészen komoly arccal azt proponálta, hogy a nagyvárad iparrészvénytársaságokat legmeltóbban és igazabban a Hunyady-malom, az Aruraktár és a Mútrágyagyár vezérigazgatói képviselnék a kiállításon. Csodálkozva nézte a javaslatot mindenki, nem tudták nevensenek-e, vagy szomorkodjanak az előterjesztésen. Egyesek eszébe jutott, hogy megkerdezzék M.-S.-t. miért tartja éppen azokat a vezérigazgatókat alkalmasnak a képviseltetésre. Csak azért — felelte M. S. —, mert a mi részvénytársaságainknak csak az a sajátságuk, hogy nagyon szűken adják az osztalékokat, már pedig abban a három vezérigazgató áll első helyen, mert ők meg soha semmit nem adnak.

* **A kiállítások nyara.** A leghíresebb »legöregebb emberek« sem emlékeznek arra, hogy a nagy világon egy nyár alatt oly sokféle és oly sok mindenféle állítottak volna ki. Óriási nagy a verseny. Barcelonában már megnyílt a müiparkkiállítás, mely augusztus végéig lesz nyitva. A magunk millenniumi kiállításával a berlini iparkkiállítás és a brüsszeli nemzetközi kiállítás esik egy időbe. Genfben nemzeti kiállítás, Malmában a svéd iparkkiállítás, Nürnbergben a bajor országos iparkkiállítás, Stockholm-ban a mü- és iparkkiállítás vonzza az érdeklődőket. De ez még nem elég. Május közepétől augusztus végéig különleges papirkkiállítás lesz Berlinben, ugyanezen idő alatt élelmiszer kiállítás Danzingban és iparkkiállítás Badenban, május 2-ától 10-éig nemzetközi kertészeti kiállítás Drezdában, június 1-től 16-ikáig mezőgazdasági és elektrotechnikai kiállítás Stuttgartban, májustól szeptemberig nemzetközi nautikus és halászati kiállítás Kielben, végül október és novemberben nemzetközi borkkiállítás Mainzban. Ez éppen tizenöt nagyobb kiállítás. De van egy egész sor kisebb is. A kongresszusi és mükiállítás Bécsben, a mükedvelők kiállítása Brünnben, a nyári mükiállítások Münchenben, a szalon Párisban, stb. . . .

* **A mikor a miniszterek bukófélben vannak.** Válságok idején, írja a Figaro, igen érdekes kis világot láthat az, a ki véletlenül a miniszteriumok előszobáiba téved. Az osztályfőnökök, tanácsosok, titkárok világot láthatja ott, valamint a többi patkányokat, melyek a sülydő hajón táncolnak.

Csendes, nyugalmas időkben, a mikor a kabinet szilárdan áll, a mikor a miniszter „megdönt hetetlen”, azok az urak csak ugynevezett fogadási napjaikon érintkeznek a halandókkal. Ajánló levelekkel, sok nehézség leküzdése után lehet csak hozzájuk eljutni, akárcsak valami kálváriára, a melynek végében a kereszt integet. Kérdezik a portásnál:

- Az elnöki titkár ur fogad?
- A miniszterrel dolgozik.
- Az osztálytanácsos ur?
- A titkár urral dolgozik . . .
- A tanácsos ur? . . .
- A fogalmazó ur van nála . . .

És ha véletlenül azt kérdezik meg:

- Hát a miniszter ur?

A felelet ez lesz:

Elment!

Aztán beáll a válság. A miniszter lekerült, az ifjak feljutottak. Busan néznek ki szobáik ablakából és várják a kérvényezőket, a kik — nem jönnek. A legesekélyebb dologért is szívesen fogadnának akárkit. Időnként becsengetik az inast:

- Senkisémet keresett?

— Senki . . . De igen, az a szegény öreg ember, a ki minden reggel itt jár . . .

- Bocássa be, azonnal! . . .

És épp akkor, a midőn semmitsem tehetnek érte, roppant szívesen fogadják a szegény öreg embert. Kezeit szorongatják és melegen kérdezik tőle:

— Hogy van, kedves uram? Mi jót hozott nekünk?

* **Nagyvárad kiállító.** A nagyvárad kiállító névjegyzékéből elnézésből kimaradt K á d á r Gyula géplakatos-mester neve, a ki az ezredéves országos kiállításon több sikerült találmányát mutatja be.

* **Étterem megnyitás.** A Rimanóczy-szálloda éttermét tegnap délben nyitotta meg Demetrovics Miklós vendéglős, aki ezelőtt a Püspök-fürdőt birta bérbe. Az éttermet az új vendéglős nagyon csinos helyiséggé alakította, s bizonyára konyhájára sem lesz panasza a vendégeknek.

Levél a korrektor urhoz.

Uram, nagyságos uram, méltóságos uram, vagy hogyan is tituláljam kendet?! — szólok az urhoz. Ön egy vérszomjas fenevad, kinek Lybia sivatagjain volna a helye és nem a redakció asztalánál. Ha működne a rögtön ítélőbiróság, önt ezen minutumban agyonlőnék, felkötneék s az életet kioltó pallossal fejbe suhintanák. Vagy elvinnék gályarabnak s a nevét, minden legkisebb sajtóhiba nélkül rástütnék a becses lapoczkájára.

Rászolgált erre derekasán, mert olyan vandál kezekkel turkálni az ur szőlőjében, azaz a lap hátsóiban, mint ön teszi ezt uram, az már borzasztóbb Herostrates vagy Tylli jól ismert egyének vérlázító cselekményeinél. Sok ember a nóta szerint bura, bura bubánatra született. Vajjon önnek, mikor ide csöppent e sártekére (sárkefére ki ne korrigálja ám e szót!) minő foglalkozást irtak vándorkönyvébe az istenek? Mert kend minden máshoz ért, csak a korrektorsághoz nem. Vélkes könnyelműséggel futja keresztül a sorokat, melyek szoros glédában ott állanak egymás mellett és kend előtt, várva, hogy kiirtja kend közülük a konkolyt, az értelem zavaró sajtóhibákat.

De kend ezt nem teszi, ott hagyja a hibákat, sőt még korrigál is azokhoz néhányat. Az ember aztán majd megpukkad mérgében, ha legujabb elemzésüleménye bénán jó eléje, mint ama elfogyhatatlan marsalai tíz ezer.

Mikor olvassuk, hogy a millenáris ünnepek mozgalma széles arányokat öl, szinte megborsodzik

a hátunk, lelki szemeink előtt látva a széles mozgalmu arányokat kifent késekkel, aczélpengékkel s legujabb buldog revolverekkel. És ha ön az öl után még egy szerény »t« betűcskét ragasztott volna, mindez nem történik meg.

Mikor a szerelmes tárczairó meghatva hősnője kellemeitől így kiált föl a vonalalatt: »a szép leány hibái is kedvesek!« — ugy-e ez megható? De mikor ön átfutva azt, akként hagyja nyomás alá kerülni, hogy: »a szép leány libái is nedvesek!« ugy-e ez borzasztó! Önnél egy fogalom az alpörös, meg az alkörmös; ha azt írja cikkelyében az író, hogy a leves sótlan, ön bizonyára szótlan levesként találja fel azt.

Az ön biztos tudomása szerint, nem a szomszéd neje szökött meg a huszárhadnagygyal, hanem a szomszéd feje. Mit csinál most a szomszéd fej nélkül? — s mit csinál a huszárhadnagy a szomszéd fejével? Nem gondolkozott ön még sohasem e rébusz fölött? Önnél tökéletesen mindegy ha a szónok felhevült állapotban, vagy felhevült államokban van is; másnál a kisasszonyarcza piros, önnél zsiros s a tekintete nem szur, hanem szür és ha a szerencsétlen cikkező így végzi be egyik rapsodiáját, hogy sok baja van a népnek, ezt ön bizonyára e sokat mondó szavakkal magyarázza meg: sok haja van a gépnek.

Legyen ön irgalommal és kegyelemmel az olvasó publikumhoz; szálljon magába, hintsen hamut a fejére, vegyen osztálysorsjegyet avagy gőzfürdőt — csak a sajtóhibákat javítsa ki becsületesen. Oh, uram, korrektor uram, lágyítsa meg a szívet sduplázza meg a czvikkerét! Ha ezt megeselekszi, akkor ön lesz a legderekbber ember — a másvilágon.

Figura.

Lapunk egyes számai a következőkben leírásokban kaphatók:

Kiss Bárdi kereskedése Fő-utca,
Sonnensvirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kisbld-fő,
Kutasi B. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Heltz Bándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ³⁰ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²⁰ reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ³⁸ délután, 2 ⁰⁸ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskóh - Belényes felé vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e., 9 ⁰⁹ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ²⁰ r., 9 ¹⁴ este,
Ösi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁴⁹ d. u.	Gyoma-Kót-Ösi felé vegyesvonat 10 ³⁵ d. e., személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürdőbe 8 ³⁰ reggel, 4 ⁴⁵ d. u., 7 ²⁰ este, 6 ⁴⁰ * reggel, 2 ⁵⁵ * d. u. 9 ¹⁰ * este.	Püspök- és Felix-fürdőből 10 ¹⁰ d. e., 6 ²⁰ este, 8 ⁵⁵ este, 8 ¹⁵ * reggel 3 ³⁷ * d. u., 10 ⁵⁴ * este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

E G Y L E T.

A nőegylet gyűlése. A biharm. és nvárad i nőegylet csütörtökön tartott választmányi ülésén ismét szóba került az Erzsébet árvaházban apácák alkalmazásának kérdése. Az ülésen özv. báró Gerliczy Félixné elnökölt. Elhatározták, hogy újabb építkezésekkel kibővítik az árvaházat. Eddig ugyanis a növendékek az ebédlő teremben tanultak. Egy tágas tanuló szobát, ruhaházát létesítenek. K n a p p Ferencz nagyvárad i építész már elkészítette a tervezeteket, 12,000 frt költséggel. — Báró Gerliczy Félixné indítványozta, hogy mivel az alapszabály módosításra vonatkozó iratok még mindég a miniszternél vannak s nem nyer az ügy elintéztést, király Ő Felségéhez felségfolyamodványt intézzenek, a melyben kéri Ő Felségét, hogy az ügyet elintézni kegyeskedjék. Kijelentette továbbá az elnök, hogy az apácák alkalmazásának kérdését újra felszándékozik vetni. A kérdéshez nem szólott senki, csupán Mezey Mihály pénztáros akart egy kis hangulatot csinálni az elnök ellen, mikor kijelentette, hogy a felelősség az elnökre száll a béke megzavarásáért.

A »Réti-népkör« megnyitása. A nagyvárad i »Réti népkör« 1896. évi május hó 3-án ma délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségében (Olaszi, Nagy fürdő-utca. Szervánszky-ház) megnyitó diszközgyűlését, melyre nemzeti színű díszes meghívókon hívja meg az elnökség a tagokat. A diszközgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó beszéd, tartja Gábor János elnök, 2. Dr. Makay Pál ismerteti a kör megalakulásának körülményeit. 3. Körösy Endr felolvasása. »A szeretet társadalmi hatásai-ról. 4. Dr Vári Szabó Béla bezáró beszéde. Délután 4 órakor a kör helyiségének felavatása zenével egybekötve.

Az építő iparosok közgyűlése. Az építő ipartársulat május hó 17-én délelőtt 11 órakor közgyűlést tart az ipartestület értekezleti termében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. A zárszámadások bemutatása. 3. Felügyelő bizottsági tagok választása. 4. Az igazgatóság javaslata a tagok esadójainak temetkezési segélyben való részesítése iránt. 5. Indítványok.

A v.-velencei Népkör jubileuma. A várad-velencei Népkör május hó 17-én tartja meg közgyűlését. Ez alkalommal elnököt és al-elnököt, továbbá a választmányt választják meg, s intézkednek a kör negyedszázados fennállása alkalmából rendezett ünnepekre nézve.

Uj dalegylet. Szent-János községben férfi dalegylet alakult. Ideiglenes elnöke Szemes László, id. jegyzője, Kiss Dániel.

A nagyvárad i 48-as népkör felolvasó estélye. A 48-as népkörben ma, vasárnap a millenniumi ünnep alkalmából felolvasó-estély lesz. Az alkalmi felolvasást folkérés folytán Csák Máté ref. lelkész tartja meg. Utána Tóth József segéd lelkész olvas fel alkalmi költeményt, és »Fotografiák a millenniumról« című karczolatot. Közreműködik az iparos ifjak dalköre. Nyitányul éneklék Jókai Király himnuszát, azután a szöveget, záradékul a Hymnust. A felolvasó estély kezdete pontban 5 órakor.

Irodalom és művészet.

A szinkör megnyitása.

A kolozsvári szintársulat ma kezdte meg előadásait a nagyvárad i rozoga szinkörben. A közönség, amely immár majdnem egy éve nélkülöz mindennemű műélvezetet, ma este egészen betöltötte a szinkört »Bánk bán« előadására, s ezzel kezdetét vette az öt hónapos szini szezon.

A közönség igen nagy érdeklődéssel nézett az első előadás elé, mert egyetlen egy tag kivételével csupa új művésznőkből és művészek-

ből áll a társulat. Egy-két nagy név s aztán egy sereg fiatal, sokat ígérő erő — ebből áll az új társulat. Mint mindenütt, úgy a színészeknél is fődolog az együtt működő és egy célra törekvő társulat szervezése. S ebben a tekintetben az új direktor — megmondhatjuk már az első előadás után — mindjárt kész mesternek mutatta be magát. Összevágó, szinte katonás fegyelemmel rendezett előadást láttunk, s így kivolt zárva, hogy valami disszonancia megzavarja az előadás sikerét.

Az előadásnak különben valamelyes ünnepi jellege is volt, — az ezredéves ünnepségek első napján a magyar nemzeti drámának, Bánk bánnak előadása igen nagy hatással volt a kedélyekre.

Az előadás egyike volt a legjobbaknak. E. Kovács Gyula (Bánk bán) kissé fáradt és törődött volt ugyan, de még mindig a régi, akit becsülni és tisztelni tanult négy évtized alatt a színházlátogató magyar közönség. Fizikumá kissé meg van ugyan rongálva, de ez nem is csoda egy költőködés viszontagságai és olyan hetek után, amelyekben csaknem minden este fellépett. Az előadás közvetlensége és természetessége, amelyre csodálatos művészi ösztönénél fogva korát megelőzve szert tett, — ma is fényoldalát képezte alakításainak, melyet a közönség nem egyszer dörgő tapsokkal jutalmazott.

Szentgyörgyi István a kolozsvári színház veterán művésze Tiborczt játszotta, s ezzel az alakítással szemben felmentve érezzük magunkat minden kritika alól, mert a művészetnek olyan magaslatára emelkedett, amelyet már a kritika nem, csak a föltétlen elismerés és tisztelet illet meg. Érezte ezt a közönség is mely nyílt jelenetében is megtapsolta.

A művésznők közül ez estén csak K. Szerény Gizella asszony (Melinda) mutatkozott be nemcsak a közönségnek, mely néhány év előtt egész szezonon át ünnepelte. Azóta sokat haladhatott, — ő is az új iskola híve, mely a tulardó erzelgősségnél többre becsüli az igaz realizmust. Igaz hangok, s igaz érzelmek hű ábrázolásai, ezek jellemzik mai alakításait. A közönség első megjelenésekor zajos tapsokkal fogadta kedvencét.

La czkó Aranka (Gertrudis) — szereljük hinni — absolute nem volt olyan hangulatban, hogy különben igen könnyű szerepét hatással eljátszhassa. A művészetben vannak pillanatok, amikor a tehetséget meg a tudást a legcsekélyebb incidens is megbájlhatja, s éppen ezért vagyunk olyan udvariasak, hogy a közönségnek csak egy későbbi fellépése után fogjuk bemutatni.

Fekete Rózsika k. a. Bendeleiben Izidóra érzélgős szerepét elég ügyesen mondotta el. Igen csinos jelenség a színpadon, s színiiskolai fellépései után itelve valószínű, hogy tehetsége hamar ki fog fejlődni.

Klenovits György (Petur) szintén ma mutatkozott be először a nagyváradai közönségnek. Impozáns megjelenésű színész, aki minden kellékkal rendelkezik ahhoz, hogy hamarosan elsőrendű művész legyen. Gyönyörű, az érzelmek hosszú skálájának kifejezésére alkalmas hanggal, szép termettel, s nem közönséges színpadi intelligenciával rendelkezik, amint ezt mai fellépése bizonyítja. Valószínű azonban, hogy Bánk szerepében sokkal többet nyújtott volna.

Bartos Gyula Biberach nehéz szerepével próbálkozott meg. Kezdő színész s így szinte csodálatos az igazgató merészsége, hogy ezt a nehéz feladatot reá bízta, de úgy látszik, hogy Megyeri hamar kiismeri az embereit,

mert Bartos ezt a feladatot elég tisztességgel oldotta meg. Az intrikus Biberach helyett inkább egy keserű filozófot mutatott ugyan be, de ez csak a felfogás dolga. Hamis hangok s izléstelen gesztusok nem vegyültek játékába, s ez a fő dolog. A második felvonás után kitapsolták.

Janovits Jenő (Ottó herceg) igen elfogult volt, de értelmesen s tisztán csengő hangon szavalta el csekély mondókáit.

Az első előadás tehát igen sikerült, s az elismerő tapsok nemcsak a szereplőknek, de az új igazgatónak is szóltak, aki ezzel a kitűnően rendezett és sok jó erőt ígérő előadással mutatkozott be, mint igazgató új közönségének.

—ó—ó.

Hírek a színpadokról.

Ma vasárnap két előadás lesz; délután fél helyárrakkal a: *Szökött kalona*, este a: *Czigánybáró* kerül színpadra. Ez utóbbiban S. Áldor Juliska, Lányi (Luchs) Edit, Kantay Teréz, Vendrei Ferencz és Józsa Lajos mutatkoznak be, mint Nagyváradon új tagok. Hétfőn a *Vasgyáros*-ban lép föl először Cserny Berta, a kitűnő hír előzőtt meg. Clairt fogja játszani. Athenaist K. Szerény G. Susannet Fekete Rózsika, Sophiet Béres Mariska, a marquisné Laczkó, játsszák. — Klenovits mellett, ki a czimszerepet játsza a férfiak közül: Szent Györgyi, Janovics, Rózsahegy, Bartos és Szatmári játszanak nagyobb szerepeket. Kedden a *Válás után* Bissou mulatságos vígjátékát adják kitűnő szerep osztással. Ez estén lesz első fellépése Megyeri igazgatónak, kinek Duval zeneszerző egyik legjelesebb alakítása, melyre most is élénken emlékezik közönségünk. Kivüle Vendrei, Bartos, Janovics; K. Szerény Gizella, Cserny Berta, Kantay Teréz játsszák a darab főbb szerepeit.

Igazságszolgáltatás.

Pulszky Károly ügye. Hasztalan volt minden szépitgetés, hogy az országos képtár igazgatójának rendben van a szénája és nem hiányról hanem csakis fölöslegről lehet szó, mert híre járt, hogy a külföldről oly tömegesen érkeztek a képküldemények, hogy a hiányzó összeget tulszáryalják. Hasztalan tette le Pulszky Ágost az 54 ezer forintot Bánffy Dezső miniszterelnök kezébe, a volt képtári igazgató továbbra is fogva marad s a nemzet nem részesül abban a millenáris örömben, hogy egyhamar valahára szabadlára helyeztessék. Balonyi vizsgálóbíró ugyanis, mint azt pár nappal azelőtt megirtuk, elment az országos képtárba, hogy a közigazgatási vizsgálat által kiderített hiányt konstatálhassa. Két kép hiányáról volt szó, melyeket Pulszky Károly még 1894-ben vásárolt, s melyekről a nyugták megvannak. A képeket állítólag Flórenzenb vásárolta, s értékük meghaladja a nyolcezer lírát. Egy harmadik képről is van szó, melyről a nyugta is meg van, melyről azonban az a gyanu merült fel, hogy értéktelen másolat. E súlyos terhelő adatok alapján Balonyi Imre vizsgálóbíró Nagy Dezső dr. védőügyvéd által beterjesztett szabadlára való helyezés iránti kérvénynek helyt nem adatott s a vizsgálati foságot továbbra is fentartatván ő ezt a határozatát Pulszky Károly előtt kihirdette, a ki felebezést jelentett be. Az ügyészség, tekintettel arra, hogy itt a 463. §-ba ütköző okirathamisításról és hivatali sikkasztásról van szó, azt indítványozta, hogy a vizsgálat ezekre a gyanus képekre nézve is kiterjesztessék.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradai királyi törvényszék holnap Millye Gyula elnöke alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő bűntények kerülnek végtárgyalás alá: Novák Mihály gyilkosság büntette. Klein Herman és társa sikkasztás vétsége.

Iyula Mikula emberölés vétsége.

Birta Tógyer lopás büntette.

Brenner Dávid megvesztegetés vétsége.

Ezredéves kiállítás.

A kiállítás kitüntetései. Beck Ö. Fülöp, Párisban élő művész hazánk fia, akit pályázat útján megbíztak a kiállítási kitüntető érme mintázásával, verésével, már régebben Budapestre küldte az érme verőit, s legközelebb már meg is kezdik az érme verését. Legnagyobb ez érme közt a milleniumi nagy érme s az első oldalán Hungária, fejében királyi koronával, oldalán egyenes karddal egy trigán áll, amelybe három tüzes ló van fogva. A felhők közt haladó trigának a fáklyát tartó magyar vénus mutatja az utat. A keret és körözés nélkül való érme első oldalán a felírás: 1896-iki Ezredéves országos kiállítás. Az érme másik oldalán Magyarország nagy czimere látható, s mellette két génius, az egyik a bőség szaruját tartja, a másik félkezében palmaágot tart, a másikban koronát, melylyel az érdem elismerését hirdeti: A fölírás: Milleniumi nagy érme kiváló érdemekért. A magyar czimer alatt négyszög alakú üres hely van, a melybe a kitüntetettnek a nevét vésik.

Valamivel kisebb, de nem kevésbé művészi a kiállítási érme: Mert oldalán Magyarország czimere mellett két angyal lebeg, s a gyönyörűen megcsinált szent koronát tartja a czimer fölé. Az egyik angyal tarsnát is tart a félkezében: A revert oldalon két ölelkező géniusz lebeg. Az egyik férfialak s égő fáklyát visz, a másik nőalak és koszorut nyújt a kitüntetendőknek. A felírás: Kiállítási érme, az érdem jutalmául. A kitüntetett nevét itt is rávésik az éremre.

Legkisebb az érme közt a közreműködők érme. Az egyik oldalon nincs figurális alak, csak a nagy czimer, mögötte keresztbe téve a kard és a jogar. A másik oldalon a juryt ábrázoló férfi alak ül, mögötte egy géniusz, kezében babérkoszorúval várja az ítélet kimondását. A fölírás itt csak: közreműködők érme. A kitüntetett nevét itt is rávésik az éremre.

A millennium himnusza. Az ezredéves kiállítás már régebben 500 korona pályadíjat tűzött ki egy millenniumi himnusza, a melynek szövegét A brányi Emil írta: A díjat Leanger Viktor lipótvárosi karnagy nyerte meg, kinek a himnusza magyaros, melodikus s emelkedett ünnepi hangulatot ébreszt. A himnuszt a kiállítás megajításakor fogják énekelni az országos magyar dalár szövetséghez tartozó egyesületek 460 közreműködővel. Az énekesek az iparsarnok előtt fognak állani.

Az esztergomi főegyház kincstára a kiállításon. A történelmi főcsoport egyházi osztályának, sőt az egész történelmi kiállításnak nevezetes látni valói az esztergomi főegyház kincsei, melyeket Dániel Ernő kereskedelmi miniszter megbízásából dr. Czobor Béla válogatott ki. Ezeket a kincseket a főképtáron nevében annak meghatalmazottja Maszlaghy Ferencz prépost kanonok hozta Budapestre külön szalonkocsiban és átadta jegyzőkönyv mellett tegnap a kiállításnak. Az 57 darab műtárgy között első helyen áll Corvin Mátyás színezetűből készült 71 cm. magas kalváriája, a bőkezű király cimerevel, borsó nagyságu igazgyöngyökkel, feltűnő nagy saphirokkal, rubinnokkal és egyéb drágakövekkel borítva.

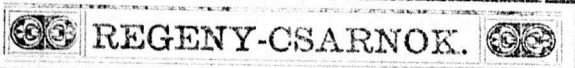
E páratlan műkincset Corvin János örökölte apjától és elzalogosította 5200 arany forintért Bakoss Tamás egri püspöknek, ki azt a Hunyadiak körül szerzett érdemeiért később tőle örökre kapta. Ez a kincses darab a csucsives történelmi épületben külön vaskorlással körülvett üvegszekrényben hat pompás főpapi mellkeresztől körülrakva van kitéve éjjel, nappal külön őrizet mellett. Hogy milyen értéket képvisel, mutatja már az is, hogy egymagában 1 millió forint értékére van biztosítva. A kincs-

tár többi tárgyai közül kiemeljük a byzanti stílusú arany táblát, mely Szent-István koronájával egy idős és Zománca a korona zománczolásához is hasonló. Továbbá az arany esküreszt, mely még az Árpád-házi királyok korából származik, filigránnal, drágakövekkel és keleti gyöngyökkel gazdagon borítva, történelmi szempontból rendkívül érdekes, mert ősi idők óta a magyar királyok arra teszik az esküt. A Suky Benedek féle kehely a monarchia legszebb e nemű ötvös munkája, remek magyar zománcz-csal a 15-ik századból. Széchy Dénes bibornok arany kehelye, czimerével, a szakolczai filigráns kehely, Baráthy István óriás kristály keresztje nagy keleti granátokkal, Bőjthe esztergomi kanonok mellkeresztje, zománczos dombormű, remek példány 40.000 frtra becsülve, Kutasy érsek páztorbotja, három szent olajtartó szaru gazdag ezüst foglalásban; Szelepcsényi primás arany kehelye és arany paczifikáléja remek zománczokkal. A kristály fedeles edényke, melyből az utóbbi századokban a királyokat kenték föl. Két csucses urmutató; az egyik a garanszentbenedeki templomból; Majthényi Uriel turóczi prépost nagy érdekű házi oltára (dyptic-han) 1510-ből; Zeleméry nagy ezüst keresztje, mely felfogásában a Mátyás féle kalváriát utánozza.

A filigrános kehelyek egész sorozata; egy nagy barokk izlésű Urmutató kompozíciójánál fogva vonja magára a figyelmet. Nagy értékűek továbbá Pázmány Péter ébenfából készült házi oltára, Károly Ambrus főherceg primás remek domborművű kehelye, hozzá két ampolna, a táleával, csupa drágakövekkel kirakva. Az egyházi oltányok közül felemlítjük a különböző vörös, viola és zöld színű nagy értékű mise ruhákat, melyek közül több csupa igaz gyöngyvel himzett dombor alakokat tüntet fel; a koronázási mise ruha, melyet Magyarország hercegprimása a koronázó misén visel, teli igaz gyöngyhímzéssel; Bakocs Tamás bíboros miseruhája és infulája; Pázmány Péter miseruhája czimerével, Szelepcsényi primás gazdag arannyal himzett miseruhája; egy vörös infula drága kövekkel és igaz gyöngyökkel ékítve, végül a csupa igaz gyöngyből font koronázási infula, nagy drága kövekkel díszítve stb.

Az esztergomi főegyház kincstárából egyes darabok 1876-ban az árvíz károsultak javára rendezett és az 1884-iki ötvösmű kiállításán be voltak ugyan már mutatva, de ily mennyiségű műtárgy e kincstáról még sohasem került ki. Mátyás király kalváriáját pedig eddig Esztergomban is csak ritka vendégek láthatták, sőt 1873-ban a bécsi kiállításra Simor János akkori hercegprimástól is hiába kérték, mert a legmagasabb helyről nyilvánult érdeklődés sem változtatott e tekintetben a primás határozatán.

Az ország hercegprimásának és az esztergomi főkáptalannak hazafias készségét, melylyel ezeket a ritka becsű műkincseket ily nagy számban az ezredéves kiállítás fényének emelésére átengedték, méltán illeti meg a hálás elismerés, melyet a nagy kincsek átvétele alkalmával Dániel kereskedelmi miniszter tegnap személyesen nyilvánított.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irta: I. van Woude.

11

»Oh Tom, engedd meg, hogy ez legyen az én szobácskám!« kiáltok, mert ez a legkedvesebb hely a duzzogásra, a melyet valaha látiam.

A nagy szoba bal oldalán van a nagy kandaló, a mely belülről tükör üveggel van kirakva, hol a lobogó tűz visszatükröződik. Az egész szobát istennel, istennőkkel és ókori hősökkel festették be. Erről nem sokat tanulunk az iskolából; a nagynéni azonban úgy látszik nagyon is ismeri őket, mert az urak és hölgyek némelyikét a nevének szólítja és csodálkozik, hogy e tan-tárgyat a leányiskolában most nem adják elő. Sajnálkozik azon is, hogy nem tanulunk latinul, mint az angol leányok, az olasz nyelv helyett, a melynek úgy is csak nagyon csekély hasznát vehetjük.

De nekem ninesen hangulatom komoly be-

szelgetésekre és mivel a nagynéni éppen nevet említ, én is a tenger hullámaiból feltűnő két alakot, a kik egymásnak kezét nyújtanak és oly szeretetreméltóan néznek egymásra (a tritonok és nereidák egy pompás képe a kandalló felett), e két alakot elnevezem »Tomnak« és »Madelon«-nak.

»E gyermekkel nem lehet beszélni«, mondja a nagynéni fejét csóválva, de nevet és Tom is nevet, és éppen ez az, a mit akartam.

A lakószobában — Tom ebédlőnek is használja — keveset kell megváltoztatni. Egy asztal, buffet, egy diván és néhány szék van benne, ez elég. Tom szereti a nagytermeket és az egyszerűséget.

Ezután megnézzük dolgozó szobáját, itt van a könyvtár is. Itten a könyv szekrényeken kívül nem találunk mást, mint egy asztalt, egy íróasztalt és bőrrel bevont képeket. A tűz vídáman lobog a kandallóban és a falakon fák és növények képei lógnak.

»Szentség, milyen üres, sivár e hely!« kiáltok fel. »Itt a közepé valóságos sivatag. Miért nem állítasz be több bútort?«

»Nem,« mondja Tom kezével integetve, »Ez nem egyébb tehernél. Így gondolkodhatik az ember legjobban. És itt vannak a szülő és vendég szobák, folytatja a beszédet Tom, miközben több ajtót nyit ki előttünk. A mint látom, nem akarja, hogy dolgozó szobájában valamit megváltoztassak.

A szobákat, a melyeket most megnézzük, megtömték mindenféle szép és drága butorokkal és műtárgyakkal, a melyek valószínűleg itt voltak, mielőtt Tom atyja e házat megvette.

»És micsoda kis kamrácska ez?« kérdezi a néni és egy kis oldalszobácskára mutat.

Tom nevet. »Ez az én hálószobám.

A nagynéni csodálkozva felkiált, én pedig vállain átnézek és látom a fehérre surolt padlón az olcsó szőnyeget az ablak mellett, a vaságyat, az egyszerű mosdószekrényt egy miniatűrökörrel és ezenkívül néhány széket. A szoba egyedüli dísz a falakon lévő arczképek. Az ablak nyitva áll és a hűvös levegő vonul át a szobán.

— Ugyebár hűvös szoba? mondja Tom nevetve. Eppen olyan, a milyenhez otthon hozzászoktam. De milyen rossz szinben van Lon! . . . Nos néni, így nevezi gyakran tréfálkozva, e termekben szabad játékot engedek kettőtöknek. Itten alkalmazkodni akarok mindenhez. — És itt, folytatja beszédét, itt van a nagy terem. Itt tartom drágaságaimat.

»Várjatok egy kissé, míg kinyitom az ablakokat.«

Követtem Tomt, míg a néni a hálószobában maradt vissza, hogy megjegyezze magának, hol kellene változtatásokat tenni és most nem tudom magamat visszatartani attól, hogy nem tetszésemnek és csodálkozásomnak ne adjak kifejezést. A függönyök, a mennyezet, a padló, a tapéták színe világoskék és gazdag ezüst arabeszk díszítéseket lehet látni rajtuk, de a falakat csak egyszerű rézmetszetek fődik és különben is a hat ablak a tárgyak és butorok olyan khaosztát világítja meg, a melyen nem is ismerem ki magamat. Mert ez az antik székeknek, szekrényeknek és asztaloknak olyan zürzavaros gyűjteménye, mely részben a teremből, részint a parasztházból ered: ezek között vannak még a legválogatottabb és ritka izlésel kiválasztott tárgyak, a melyeket Tom utazásáról hozott: arany szántó eszközök, gipsz-alakok, ezüst vadászlelkek és vadászkutyák köből.

»Nem törődöl a képekkel, Tom?« kérdezem és csekély érdeklődéssel nézem meg a rézmetszeteket.

»Én azt hiszem, hogy egy festmény nem tesz olyan jelentékeny benyomást az emberre, mint a rézmetszet.

»De most mindenképpen láthatók.«

»Az nem tesz semmit.«

E józan felelet zavarba hoz. Tehát a mit »mindenki« tesz, az határozza meg cselekedeteinket otthon.

»Az csak olyan képzelődés, hogy ezeknek nem volna értékük,« folytatja Tom beszédét.

»Nem akarom ily módon pénzemet kidobni.«

»Mutatkozik a paraszt,« mondom magamban, de csakhamar elnyomom e csunya gondolatokat.

(Folyt. következik.)

Közgazdaság.

A szőlőbirtokosok közgyűlése. A nagyváradi szőlőbirtokosokat ma, vasárnap délelőtt 10 órára rendes közgyűlésre hívta össze Márkus János hegybíró. A közgyűlésen a tisztviselők választása s a pénztári állapot és a költségvetés kerültek tárgyalásra.

A kisiparosok hitelügye. Tarczája költségvetésének tárgyalásakor a kereskedelemügyi miniszter a kormánypárt élénk helyeslése mellett jelentette ki a parlamentben, hogy ő megoldotta a kisiparosok hitelügyét, sőt máris szerzett 400,000 korona összeg erejéig terjedő hitelt egy budapesti takarékpénztárnál, mely hitel igénybevételének feltételeit a miniszterium fogja megállapítani. Ezt mondta a miniszter s a kormánypárti lapok másnap a »kisiparosság apjaként,« ünnepezték ő excellenciáját. Sőt ilyen határozott kijelentés következtében maguk az iparosok is biztak a miniszter ígéréteiben, olyanmire, hogy azt a mozgalmat, mely épp akkor folyt a kisipari hitel országos szervezete érdekében, egyelőre felfüggesztették. Aki bizik, csalatkozik. Erre a meggyőződésre jutottak a kisiparosok is rövid néhány hét múlva s ma már éppenséggel nem emlegetik a minisztert gondos apjuk gyanánt. Mint ugyanis értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter leküldte a fővárosi ipartestületekhez azokat a feltételeket, melyek mellett a kisiparosok ama bizonyos 400,000 frtból hitelt kaphatnak. Ezek a feltételek oly tulszigorúak, oly igazságtalanok és oly abszurdak, hogy az iparosok el nem fogadhatták, sőt több ipartestület máris kimondotta, hogy e feltételeket visszautasítja. Ezt a határozatot a miniszternek is tudomására adták. Megjegyzendő, hogy ígérete ellenére nem a miniszter maga állapította meg a feltételeket, hanem a takarékpénztár. Ily módon tehát az olyan nagy hangon emlegetett kisipari hitelszervezet füstbe ment s nem maradt meg belőle egyéb, mint az a koncesszió, melyet a pénzügyminiszter a kisipari hitel szervezése fejében, zálogházaknak az ország minden részében való alapítására és kizizálogról szóló záloglevelek kibocsátására már eleve megkapott.

A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége közététel céljából egy hosszabb felfelhívást küldött be hozzánk, melyben igen meglepő dolgok foglaltatnak. Nevezetesen a gazdasági egyesület egyszerre felcsapott — biztosító vigélcznek, s »örömeire szolgál konstatálni,« hogy egy másod- vagy harmadrangú biztosító céget ajánlhat az egyesület tagjainak. Igaz ugyan, hogy a szóbanforgó biztosító társaság az egyesület tagjainak. 2½ — 5% kedvezményt nyújt s a haszonból a gazdasági egyesületnek is juttat valamicskét, hanem ez még nem elég ok arra, hogy az egyesület nemes hivatását szem elől tévesztve ügynökösködjék. Ezen az úton hamar eljutunk oda, hogy a biharmegyei gazdasági egyesület maholnap czipóket, fogkefegyárt vagy vendéglőket fog ajánlani vagy reklamirozni. Másrészt pedig az a meggyőződésünk, hogy a gazdasági egyesület céljainak sokkal inkább megfelelt volna ha a tisztán csak nyereségre dolgozó részvénytársaság helyett egészen a gazdasági közérdekek érdekében megalakult és nem is nyereségre dolgozó biztosító-szövetkezeteket ajánlotta volna tagjainak a figyelmébe.

A nemzetközi gazdaságkongresszusra, melyet ez év őszén fognak megtartani, s a melynek egyetlen tárgya a mezőgazdasági termékek árának csökkenése lesz, mint értesülünk, serényen folynak az előkészületek. A kibocsátott meghívók tekintetében azonban sok a panasz. Így bennünket Németországból arról értesítenek; hogy a meghívottak közt sok a professzor, ellenben kimaradt nem egy ama vezető férfiak közül, a kiknek jelenléte a kongresszus érdekében föltétlenül kívánatos.

Sertésszállítás. Nagyvárad város rendőrkapitánai hivatala, a magy. kir. miniszter ur-

23636—896. számú rendelete folytán közhírré teszi, hogy az élő sertéseknek Magyarország és Horvát-Szlavonország járványmentes területéről a csehországi Kolin városba való bevitele az 1896. évi márczius hó 27-én 22442—896. sz. földművelésügyi m. kir. miniszteri rendeletben közölt feltételék mellett meg van engedve.

Selyemtenyésztés. Az országos selyemtenyésztési hivatal Morvay Julia k. a. t. küldötte. Nagyváradra a selyemtenyésztés begyakorlására Ezer gramm petét hozott magával a megbízott tenyésztő, tehát szívesen fogadnak új jelentkezőket. A keltetés jövő szerdán veszi kezdetét a városligeti pályaházban. A kikelt hernyók kiosztása pedig 4—8—16 grammonként 8—10 nap múlva.

A vasárnapi munkaszünet fontosságával foglalkoztunk már és utaltunk arra, hogy nálunk még azok is, akiknek kezében ez időszereint a hatalom nyugszik, mily kevésbé hajlandók tiszteletben tartani ezen kérdésnek kiváló fontosságát. — A külföld egyes országaiiban, főleg Angliában, sőt az Egyesült-Államokban mily nagy súlyt helyeznek erre. Az azonban kevesebb ember előtt ismeretes, hogy a nagy Németország, amely egy ideig a vasárnap meg nem becsülése tekintetében körülbelül ugyanazon ösvényen haladt, mint ma mi, legutóbb egymás után léptet életbe oly intézkedéseket, amelyek az ellenkező irányban való haladást jelentik. Így pl. a birodalmi gyűlés legutolsó vitáiban, a posta költségvetésének tárgyalásánál, többen teljes komolysággal szólaltak fel és követelték a posta és távirat-hivatalnokok vasárnapi munkaszünetének kiterjesztését. A vasutak vasárnapi forgalmának korlátozása tárgyában már régebben volt kiküldve egy birodalmi bizottság és ennek javaslatai, ha nem tévedünk, már életbe vannak léptetve. A legutolsó, de nem kevésbé jellemző rendszabály az, amelynek híre Münchenből jut hozzánk. Az ottani hadügyminiszter t. i. a képviselőházból kiinduló utasításnak engedve, legutóbbi rendeletet bocsátott ki a vasárnapi munkaszünet érdekében, amely szerint vasárnap semmiféle gyakorlatot tartani és a lovak körül mulhatlan szükséges szolgálaton kívül egyebet tenni tilos. Az irodai szolgálat lehetőleg megszorítandó, sőt a rendelet kimondja azt is, hogy a katonák büntetés terhe mellett kötelesek vasárnapon a templomot látogatni.

Közönség köre.

Köszönetnyilvánítás.

Az elagott iparosok alapjára a múlt héten szívesek voltak adakozni Moskovits Mór ur 25 forintot készpénzben, Nagy Gyula ur 10 frt, Kugler Albert ur 8 frt, Bauer Viktor ur 7 frt és Stark Arnold ur 4 frt értékű anyagokat illetve felszerelési tárgyakat.

Fogadják a szíves adakozók e helyen elismerő hálás köszönetemet a nagyváradai ipar-testület jótékonyági bizottsága nevében.

Nagyvárad, 1896. május 2.

Bertsey György.
elnök.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Vasárnap, 1896. május 3-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
Délután 4 órakor félhelyárral:

SZÖKÖTT KATONA.

Népszínmű. Irta: Szigligeti.

Este fél 8 órakor rendes helyárral

Czigánybáró.

Operette. Irta: Strausz.

Hétfőn, 1896. május 4-én

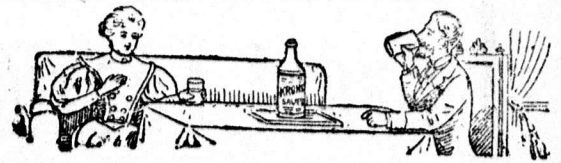
A V A S G Y Á R O S.

Szerkesztői üzenet.

Olga. Anonim dolgokat egyáltalában nem használhatunk. Fordítani valamennyire mi magunk is tudunk, de ha kedve tartja dolgozni: Önnek is szívesen adunk fordítani való dolgokat. Ami pedig az »Elfelejtve« cz. tárczát illeti: becsületszavunkra fogadjuk, hogy olyan silány dolgot a millennium esztendejében még nem olvastunk. Egyik munkatársunk azonban élénken emlékszik rá, hogy valaha egy hasonlóan rossz tárczát olvasott. Ha ez »Elfelejtve« csakugyan fordítás: ugy kár volt a munkáért. Hova küldjük a kéziratot?

Felélős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

NYILTTER.

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösne forrás.

— **Kitünő gyógyviz,** —
kedvelt asztali viz.

Nagyváradon mindenütt kapható.

Nemes rákok.

Jótállók, hogy élve érkeznek meg. Naponta friss küldemény egy postakosárral utánvétellel és vámmentesen.

40 db óriás solo rák 5 frt.

60 „ óriás rák 4 frt.

100 „ leves rák 3 frt. 89 7—9

Haller B. STANISLAU, 31. sz. Galiczia.

Köszegen

Dr. Dreiszker J. sanatoriuma és
vizgyógyintézete

márczius hó 30-tól nyitva

Rendszer: PRIESNITZ és KNEIPP.

Villanyozás, massage, gyógytornász, **diätetikai eljárás.**

Teljes ellátás.

Igen mérsékelt ár. Gondos orvosi felügyelet.

Prospektus ingyen.

Az igazgatóság.

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradai szoba-, czég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utca, a Széchenyi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem

Szoba-, czég-, czimfestő- és mázolásai munkák

elvégeztetnek.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művésziességgel kivitelű márvány-utánczatokat és aranyozásokat állítunk elő.

Különlegességek üveg-czégablakokban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó összes díszítési munkálatok.

Tapeta- és papír-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adtnak.

Minták és vázlatok kívánatra díjmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

— Az anyag tartósságáért kezességet vállalunk. —

Száraz és saját készítményű tisztán kezelt, olajban tört **festékek**, kitünő minőségű

szobapadló-fénymázak, angol lakkok, kenczék (firniss).

Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,

házi kezeléshez szükséges anyagok,

kellő utasítással, színvegyítések tetszés szerint.

49 17—20

Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.

—••• EGYHÁZI NYOMTATVANYOK. •••—

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

↳ IRODASZEREK ↳

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fényezett (pauza) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére írkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb*

Kitünő minőségű

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárakat.

Iron t.

Itatóspapírt és porzót.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok olcsón és pontosan elkészítetnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 írt 50 krig.

IRONOK: Faber-, Hardtmuth- és Szent László-nyomda.

Cherui- és Amreier-teszték. — Készetek és vonalzók.

FERENCZ- Pálinka VÉRTES

(216) 20-26

gyógysz.-fele

használatban a leghatásosabb.

Ára egy üvegnek 1 és 2 korona.

Kaphatók gyógytárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben. — Egyedüli főraktár Nagyvárad és vidéke részére ifj. Weisz Bernát urnál.

Raktárak Nagyváradon: Janky Antal, Kádár és Kiss, Wurst József, Wachsmann Albert, ifj. Popper József és Meriz Nándor uraknál, valamint Nyiry György ur gyógyszerárán, a hol azon kívül kaphatók a »SAS« gyógyszerárán világhírű gyógyszerei, u. m.: dr. Heuffel-féle *gyomorescentzia*; dr. Heuffel-féle *vértisztító labdacok*; *Injectio* és *Capsules veget.*; *Antibetin*; *Sassaparilla kivonat*; *Herkules-fürdői kőszényszesz* stb. A hol nincsen raktáron, megrendelhető egyenesen a készítőtől: **VÉRTES LAJOS** „Sas“ gyógyszerárán, Lugos 2/a sz.

Védjegy.

dr. Heuffel-féle *vértisztító labdacok*; *Injectio* és *Capsules veget.*; *Antibetin*; *Sassaparilla kivonat*; *Herkules-fürdői kőszényszesz* stb. A hol nincsen raktáron, megrendelhető egyenesen a készítőtől: **VÉRTES LAJOS** „Sas“ gyógyszerárán, Lugos 2/a sz.

Hirdetések

lapunk részére jutányos árban

felvétetnek a kiadóhivatalban.

A Rimanóczy szállodában

korszerűen berendezett étterem, villanyvilágítás, nyári időzéshez elegáns

kivitelű kiosk

a „Körözsparti korzón“.

Kitűnő hegyi borok, udvari és bajor sör, izletes ételek, figyelmes kiszolgálás

a leghatásosabb árak mellett.

Színház után friss étlap.

Ünnepélyesen megnyílt május 2-án.

Mélyen tisztelt közönség!

Évek óta ismeretes nevem Nagyvárad és Biharmegyében arról, hogy nálam kitűnő konyhára, tisztán kezelt borokra és pontos, előzékeny kiszolgálásra találtak kedves vendégeim; és e mellett áram is mindig jutányosak, mérsékelték voltak.

Midőn tisztelettel tudatom, hogy a Rimanóczy szálloda éttermét a folyó év május 2-án **Dula Miklós** kitűnő zenekara közreműködése mellett megnyitom, új üzletemet ismerőseim és a mélyen tisztelt közönségnek jóindulatába ajánlom.

Kiváló tisztelettel

Demetrovits Miklós,
vendéglős.

20353/1895. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

A nvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság által Benei Lydia özv. Bátori Imréné végrehajthatónak Bátori Eszter férj. Hegyi Imréné és kiskoru Bátori Ágnes végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett ezen tkvi hatóság területén fekvő s a bihari 832. sz. tjkvben foglalt 1674/a. hrzi sz. szőlőre, továbbá a bihari 902. sz. tjkvben foglalt A + alatti zsellértelekre a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. tetz. 146. §-a értelmében ezennel elrendeltetik s foganatosítására határidőül **1896. évi május hó 13-ik napjának d. u. 3 órája** Bihar község házához kitűzetik.

Kikiáltási ár a bihari 832. sz. tjkvben foglalt szőlőre 144 frt, a bihari 902. sz. tjkvben foglalt zsellértelekre 246 frt, azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alól is el fog adatni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át vagyis 14 frt 40 kr illetve 24 frt 60 krt tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 1 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 6 százalékos kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Bihar község előjáróságánál megtekinthetők.

Nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1896. évi február hó 13-án.

Olasz,
kir. tszéki bíró.

(3) 7-26 Gyors és biztos segély

gyomorháj és annak következményei ellen!!

A legjobb és leghatásosabb gyógyszer az egészség fenntartására, a nedv és vérnek tisztítására és tisztántartására és jó emésztés elyidőzésére a már mindenütt ismert és kedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsam.

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfűvekből leggonosabban el-készítve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörcsnél, étvágytalanságnál, savanyu büfögésnél, vértü-lásnál, aranyeres bántalmaknál stb. Ezen kitűnő tulajdon-ságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer el-ismert és dícsérőirat van kitéve szives betekintés végett.

Ovás! Csalódások elkerülése végett mindenkit figyelme-zem, hogy minden üveg az egyedül én általam eredeti előírás szerint készített, dr. Rosa életbalsama, bék kartonba van begöngyöltve, melynek hosszoldalán »Dr. Rosa életbalsama«, melynek B. Fragner gyógyszerárára a »fekete sashoz«, Prága 205 — III. felirással van ellátva, német, cseh, ma-gyar és francia nyelven, homlokzatán fűrvényszék-ileg bejegyzett alábbi védjeggyel. — Dr. Rosa életbalsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

Fragner B. gyógyszerárában »zum schwarzen Adler« PRAGA 205—III. szám. Budadesten Török József gyógyszerárában. Az osztrák-magyar birodalom va-lamennyi nagyobb gyógyszerára raktáron tartja ezen életbalzsamot. Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házikenőcs

mindennemű gyuladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásának elismert szer.

Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejrakadásoknál és emlíkeményedéseknel a gyermekválasztásnál: kelevényeknél, vér-daganatnál, genyesedésnél, pokolvarnál, körömdaganatnál, kézen vagy lábon előforduló körömméreg ellen, keménye deseknél, da-ganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsírosodásnál stb. Linden gyuladás, daganat, keményedés a legrovidebb idő alatt meg-gyógyítatik; ha azonban genyesedés áll be, akkor a daganat leg-rovidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszívatik és meggyógyítatik.

Ovás! Minthogy a »prágai egyeteme házi kenőcs« igen gyakran hamisítottatik, mindenkit figyelmeztetk, hogy eredeti aláírás szerint csakis nálam, készítettik. Az csakis akkor valódi, ha a sarga ércdobozban a melybe töltetik, vörös használati utasításban (9 nyelven van nyomva) és kék kartonba, mely a fentebbi védjeggyel van el-látva, van göngyöltve.

Fül-balsam. A legkiválóbb és számtalan kísérlet által kitűnőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és isktek gyógyítására 1 üvegese 1 forint.

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyvárad mellett.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin $\frac{3}{4}$ órai távolban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírv 49°C meleg természetes hévíz javulva van: az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült s különösen savós izületi loboknál, csonttörések és ficzomok után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző hórbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek esetében.

Allandó fürdőorvos: **Dr. Kazay Kálmán.**

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 30 krtól 3 frt között váltakozik.

Gyógyterem (Cursalon) hirlapokkal, zongora és tekeasztal. Terraszok szép kilátással. Éttermek. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendezesítve.

Allandó kitünő zenekar.

Prospektust kívánatra küld a

fürdőkezelőség.

MARIACZELLI GYOMORCSEPPEK.

Készíti BRADY KÁROLY, „Az őrangyalhoz“ czimzett gyógyszerárban Kremsierben (Ausztria, Morvaország.)

Ezen kitünő gyógyhatással bíró cseppek, melyek nevezetesen gyomor- és altesti bántalmak, gyomorgöres és kolikánál évek hosszú során át asználtattak úgy felnőtteknél mi t gyermekeknél, s melyek étvágyhiányt oly hathatósan bizonyítottak, ma-radandó hírnevére tették szert, sőt még híres orvosok érdekeit is előmozdították.

A legtöbb betegség rontott gyomor és étvágyhiányból keletkezik, mely betegségektől — különösen az alant felsoroltaktól — a cseppek használata szerencsésen megóv, ha csak belőlük háromszor naponta csupán egy kávéskanállal veszünk.

A máriaczelli gyomorcseppek hatása a következő esetekben túlhalad minden más szert, különösen étvágyhiány, rosszszagú lehellet, gyomorgyengeség, szelék, felbőgés, kolika, gyomorkatharus, gyomorégés, aránytalan nyálkakepződés, sárgaság, utálat és hányás, felfűzés, ha a gyomortól ered, gyomorgöres, székszorulás, eldugulás, a gyomor túlterhelése ételök és italok által, májlep- és vesebetegségeknél (aranyér).

Ezen csöppek több mint 200 év óta azon tapasztalást nyújtottak, hogy a legtöbb gyomor és altesti bántalmakat gyógyítják, sőt még hosszú több mint 100 éves életkorra segítettek.

Ambrosius pater, a ferenciek klostornak egy apátja Szíriában a Carmel-hegyen volt feltalálója, miért őt egész Szíriában és Palesztinában csodálták, ki őt segített, a hol már segítség lehetetlen volt. O maga használván ezen csöppeket, 107 évet élt atyja és anyja pedig 110 évet. Ezen szert halála után egy rokonnak örökölte, pater Servien konstantinápolyi pap, ki ezt mint titkos szert kevésnek nyújtotta s csak később szintén egy rokonuk, ki az orvosi pályán Rómába volt, ismét megalkotta régi megérdemelt hírnevét.

Pater Gregor, főtisztelendő apát az athosi kolostorban 98 évet élt és egy másik apát ugyanezen kolostorban 102 évet. A muranói invalidus szállodában 1838-ban meghalt egy 100 éves tiszt, Kovács János, ki tényleg hosszú életét ezen csöppeknek köszönhette. Erzsébet hercegnő Innsbruckban, kit a legtöbb orvos gyógyhatatlannak mondott, ezen csöppek használata által még sok évet élt.

Ilyen tények mellett ezen csöppek eleinte csak kolostorokban, később kórházakban és Európa legtöbb városában mint megbízhatatlan szer a legjobb sikerek mellett használhattak. Végül még megemlítendő, hogy ezen csöppek — melyek sok híres orvos által elismertettek — alkatrészei minden más orvosság vegyeit nem képezik, hanem különféle szerencsésen megválasztott délszaki növények preparált nedveit, melyeket évente a Libanon hegyén Kis-Ázsiában gyűjtenek és mindig friss állapotban Európába lesznek küldve.

A máriaczelli cseppek gyöngöden oldólag hatnak, igen kellemes keserű ízű birkák és reggel éhgyomorra, továbbá ebéd előtt és este lefekvés előtt egy-egy kávéskanállyal bevenvők (gyermeknek csak egy t madárszényt kell adni) és friss vízzel vagy vizezett borral leoldandó. Bevétel e cseppek az egész életrendszert élénkítet, erőt és határozatot kölcsönöznek. Meg kell még jegyezni, hogy e cseppek folytonos használata által a fennh ídített betegségek bármelyike 2-4 hét alatt teljesen megszűnik. Magától értődik, hogy e mellett szigorú étrendet kell követni.

Ovás! Lelkiismeretlen hamisítók megkísérlették csekélyebb értékű praeparatumaikat ugyanazon, vagy hasonló név alatt áruba bocsátani s azokat valódi Máriaczelli gyomorcseppeknek eladni. Mindenkit óva intünk ezen hamisítványok megvásárlásától, nehogy azok használata káros következményeket vonjon maga után.

A több mint 200 év óta ismert valódi Máriaczelli gyomorcseppek a legnagyobb gyógyszerével bíró növényekből készültnek s valódiságuk jeléül vörös az idenyomatott védjegy s aláírással ellátott papírba van csomagolva és ez minden üveghez mellékelt használati utasításon meg van jegyezve, hogy Gus a H. Kremsier-i nyomdájában készült.

Egy üveg ára 40 kr. — Kettős üveg ára 70 kr.

A híres, valódi Máriaczelli gyomorcseppek a következő gyógytárakban kaphatók.

E. Praly Schutzmarke.

Magyarországban: Budapest, Török József király-utca, Péter Ottó, Székely A., Budai Emil, Városháztér 9. Buttyn Tomcsányi L., Abony, Lukács Gy. Apatin, Rátajy Th. Apáczs, Bonomy Antal, Arad, Ring Lajos, Kiss István, Schüller A. Aranyos-Maróth, Bántó Károly, Aszód, Dózsa A. Baja, Hollósy József, Nagy Sándor, Bánfalvy, Aaró András, Baranya-Selye, Uwira Fr. Barcs, Kohut Sándor, Béla, Tunner János, Berettyó-Tjfalu, Tamási G., Bicske, Göllner Károly, B.-Csaba, Varság, B.-Gyarmat, Cserevnyák Gy., Kaniz Odón, B.-Mágocs, Szép Géza, B.-Szarvas, Bugyis A., Bonyhád, Kramlin József, Barin, Meisl Fr. Czegléd, Bohus Ed., Zalai, Csakova (Temes), Toldy Sándor, Csenef, Rutner J. Csepreg, Kókas Mihály, Cs.-Somorja, Barta T. Debreczen, Gölti Nándor, Tóth Béla, Mikalovics István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Eulás, Delta, Braumüller E., Diószegh, Vaday Ignác, Dobsina, Tírecher, Dolova, Kos József, Dorozsma, Karcsay Károly, Duna-Patej, Mndra Pál, Enying, Adler Emil, Eperjes, Makowicky, Molitorisz István, Eger, Irgalmas barátok, Köllner L. özevegő, Buzáth L., Ermihályfalva, Mátray István, Ersekujvár, Mészáros, Felka,

Cornides K. Fekete Ardo, Szempák Géza, Fiume, Mizzán A. Pécs, Irgalmas barátok, Zsiga László, ifj. Erreth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán, Gádöllő, es. és kir. udv. gyógyszerár, N.-Beckerek, Kellner J. Meczkesvási D. Nagy-Kamizsa, Prager Béla, Belusz Lajos, Nagy-Kikinda, Neuhöld Károly, Panojthy Sándor, Nagy-Leker, Bolyos Gyula, Nagyménfő, Kember E., Molnár Lajos, Nyírú György, Hering Sándor, Győrűt, Bencsényi J. Hadházi, Farkas Odón, Hajós, Martinovich J. Hatfeld, Holec Mátyás, H.-M.-Vásárhely, Bereczk Péter, Kiss Gyula, Németh L. Polics, Mülbauer R. J., Homona, Szekerák András, Hosszúfalva, Jekelius G. Hosszú-Pályi, Sárosy Imre, Huszár, Keresztes József, Igó, Gürtner Eálmán, Ipolyás, Berkó István, Jászberény, Merki J., Csaba, Horváth Kálmán, Kalosa, Horváth Károly, Káloz, Jéges Antal, Kápolna, Egriaud K., Kápolnás-Nyék, Hankóczy E. Kaposvár, Czollner, Pataky Andor, Kapuvár, Vavroskay János, Karánsebes, Müller J., Ristic, Kassa, Gállik Géza, Meggy-Guszáv, Molnár Lipót, Wandraschek Károly, Kecskemét, Katona, Molnár, Farkas J. Bódogh F. Kékes, Schint A. Késmárk, Genersich Károly.

Főtiszt. lelkész urak figyelmébe!

A Szent László-könyvnyomda

részvénytársaság

papir-, irodaszer- és nyomtatvány raktárában

folyton kaphatók a következő

egyházi nyomtatványok:

Bevételi napló 10 iv	— — —	18 kr.
Kiadási " 10 iv	— — —	18 kr.
Egybekelték anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
Keresztelték anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
Meghaltak anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
A róm. kath. szent hitre megtértek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
A róm. kath. anyaegyház kobeleből más felekezetekhez eltertek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	— — —	35 kr.
Házasságra egybekelték kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Meresztelték kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Keghaltak kivonata 100 db	— — —	65 kr.
Jelentés alapítványokról 10 iv	— — —	30 kr.
Gyóniató-czédula 500 drb	— 1 frt	25 kr.
Eljegyzési értesítő 10 darab	— — —	20 kr.
Családi értesítő 10 drb	— — —	25 kr.
Évi jelentés iskolákról 5 példány	— — —	50 kr.
Születési és keresztelési jegy 50 db	— — —	25 kr.
Esketési jegy 50 darab	— — —	25 kr.
Esperes látogatási jkv 5 példány	— — —	50 kr.
Iktató könyvi 10 iv	— — —	25 kr.
Templomi leltár 10 iv	— — —	25 kr.
Catalogus liberorum 10 iv	— — —	25 kr.
Keresztelési Emlék 100 darab	— — —	60 kr.
Bérmáltak jegyzéke 10 iv	— — —	35 kr.
Fehér kiv. finom hivatalos levélpapír 34/42 cmt. czimirtattal 100 iv 1 frt 50 kr.	— — —	—

Hivatalos levélboríték 12/80 cmt. barna vagy szürke 200 drb czimnyomással 1 frt 50 kr.

100 nőjegy — — — — 1 forint.

Viaszkos vászon írómappa 1 frttől 1 frt 20 krig.

PEKARIK ENDRE

kárpitos

Nagyvárad, Kisposta-utca 364. sz.

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy mindennemű divánok, ottomán, hencser, ebédő divánok, egyszerű és fényezett támlányokkal a legjutányosabb árban kaphatók, valamint

új garnitúrák és ócska butorok

behuzása a legjutányosabb árban készítettnek.

Ruganyos töltött matracok

10 frttől feljebb készítettnek butorszövetekből.

Készletben nagy választék.

A tisztelt közönség pártfogását kérve 75 8-15 maradok tisztelttel

Pekarik Endre, kárpitos.

* Utolsó főhuzás. *

Magyar osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	=	korona
1 jutalomdíj	600 000	=	600 000
1 „	400 000	=	400 000
1 „	300 000	=	300 000
1 „	200 000	=	200 000
1 „	100 000	=	100 000
2 „	40 000	=	80 000
2 „	20 000	=	40 000
5 „	10 000	=	50 000
10 „	8 000	=	80 000
34 „	6 000	=	204 000
100 „	2 000	=	200 000
200 „	1 000	=	200 000
2 650 „	200	=	530 000
22 000 „	150	=	3 300 000
25 007 nyeremények és 1 jutalom		=	6 284 000

Ezen 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

Készpénzben levonás nélkül.

Készpénzben levonás nélkül.

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy áraikon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$ sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint

legkésőbbben május 2-ig eszközöklendő.

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltok.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzslősként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsugogatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzslősekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártása Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánszat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

A II. Magyar

Osztály-Sorsjáték

III-ik huzására

s o r s j e g y e k

kaphatók a

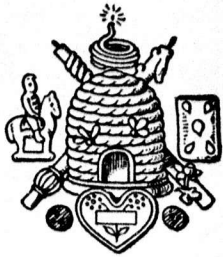
→ Biharmegyei Takarékpénztárnál. ←

Huzás május 12-től 28-ig.

Fröhlich József

MÉZ- ÉS VIASZÁRU-ÜZLETE NAGYVÁRADON.

Ajánlom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmébe kitűnő minőségben és az egyház rendeletei szerint valódi tiszta méhviaszból készített templomi és egyéb viaszgyertyáimat.

Alapított 1835.

- Elsőrendű valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kgr. 3 frt.
- Elsőrendű husvét-méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt 60 kr.
- Sárga oltár-méhviaszgyertya, a nagyheti egyházi szertartáshoz és gyászistentiszteletekhez 1 kgr. 2 frt 20 kr.
- Másodrendű méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt.
- Műviaszgyertya 1 kgr. 1 frt 60 kr.
- Gyújtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 db 10 kr., 1 kgr. 2 frt.
- Finom tömjén 1 kgr. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kívánatra — bérmentve szolgálok. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 kgramm mennyiségtől kezdve, bármely postaállomásra díjmentesen csomagolva, bérmentve szállítom.

Czégem számos előkelő kitüntetéssel és elismerő-levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

(44) 0-32 FRÖHLICH JÓZSEF.

Egy ügyes fiu tanulólul fölvetetik.

Legjobb

olvasmányok!

Igen alkalmas ajándékkönyvek a kath. ifjuság számára.

Epen most jelent meg:

„Lilionszálak“

diszes vászonkötésben 1 frt 50 kr.

Kempis Tamás Krisztus követése

kétféle kiadásban: a népies kiadás kötve 40 kr.; a Führich képeivel illusztrált szalonkiadás 4, 6 és 8 frtos példányokban.

Lelkiharez ára 90 kr.

Boldogasszony követése

ára 1 frt 50 kr.

Keresztény vezérczikkek

1 frt 50 kr.

Ligouri Szent-Alfonz

vezérkönuve.

1 frt 50 kr. — 2 frt.

Az Urangyala

füzve 1 frt, kötve 1 frt 50 kr.

A megrendelések szerzőhöz Dr. Nógall János fsz püspök vagy a Szent-László könyvnyomdába Nagyváradra czimzendők.

V i l l a n y - v i l á g i t á s !

Szent-László gyógyfürdő

(PÜSPÖK-FÜRDŐ.)

Nagyvárad mellett.

Vasut-, távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon a nyár folyamán lesz berendezve.

Hazánk legrégebb gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R⁰ kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükörfürdők, kabin- és mór földes fürdők, a gyógyszerközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi lobóknál, esonttörések és ficzámok után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitünő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógymódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitünő hatásu **görvély** és **angolkór**nál, légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrázda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, tánczvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térzene.

Évad: május 1-től szeptember 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30 százalék ármérséklet.

Restaurációt Kovács László budapesti hírneves főszakács vezeti, étkezés à la carte, à la couvert.

A vendégek számára szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olesó és jó élelmezés, kényelmes lakás napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR
fürdő-bérlő.

V i l l a n y - v i l á g i t á s !